

Lenkijoje didėja nepasitikėjimas Britanija

Lenkai išizada kovoti patys vieni, jei vakarų valstybės juos apleistų

Paskolos nepripažinimas yra naciams padrašinimas

VARŠUVA, liepos 28. — Lenkijoje didėja nepasitikėjimas Britanija ir pyktis Londono negavus paskolos, kuri būtina reikalinga ir kas seniau buvo žadėta.

Tuojuo po Klaipėdos užgrobimo pati Britanija iškėlė sąlydį šūkiu "Sulaikyti Hitlerį!" Britų vyriausybė tuomet pranešė, kad ji pasirengusi pripažinti iki pusės bilijono dolerių paskolos toms valstybėms, kurios prisidės prie mūšio sąjūdžio.

Lenkija iš tos žadėtos sumos tikėjosi gauti nors 100 milijonų dol. paskolos. Tačiau laimėjo tik iki 40 milijonų dolerių kredito, o paskola atsakyta.

Gavusi paskolą auksu Lenkija planavo lėktuvų ir kareivių ginklų įsigyti Amerikoje ir priede dar sustiprinti savo valią. Šie planai dabar kai mūlo burbulai sprogo ir išnyko.

Su pripažintu kreditu Lenkija galės šį tą Anglijoje į-

sigyti. Tačiau prisieis ilgai laukti ir negaus dar reikalingos rūšies ir kokybės.

Lenkų spauda suskilusi pasitikėjimo britais klausimu. Kairiųjų laikraščiai sprendžia, kad Britanija nepasimetusi su "Miuncheno dvasia".

Dešiniųjų — dalykų stovį atšargiai svarsto. Nurodo, kad Britanija nėra arčiau susipažinusi su Lenkija, išėmus lenkiškus kumpius. Ir vos tik seniai ji ėmusi daugiau intereso lenkų šalimi. Tad ir nenuostabu, jei ji nėra greičiau skirti paskolą, nors ši ir kasžin kaip būtų reikalinga. Kai kurie laikraščiai pareiškia, kad paskolos nepripažinimas tik dar daugiau nacių pradžiugina ir padrasina.

Tačiau visa spauda yra vieninga Dancigo ir šalies nepriklausomybės klausimais. Pareiškia, kad visa tauta pasiryžusi su nacių kovoti pati viena, jei nebus gauta vakarinių Europos valstybių pagalba.

GAL NELEIS ĮVEŽTI JAPONIJOS AUKSO IR SIDABRO

WASHINGTON, liepos 28. — Izdo departamentas studijuoja japonų aukso ir sidabro įvežimą į J. A. Valstybes. Norima ir šį įvežimą suvaržyti nutraukus prekybą sutartį.

Iškeliama aiškėn, kad Amerika pirkdama japonų aukso ir sidabrą žymiai padėjo japonams finansuoti karą Kinijoje.

Į Ameriką prisiūsta japonų aukso vertės: 1937 metais 246½ milijonų dol., peritais metais 169 mil. dol., o šiame — 85 milijonų dolerių.

Japonų pramonei reikalinga visokia žaliava, kurios gali užsieniuose įsigyti tik už aukso, arba už svetimą valiutą, gaunamą parduodant užsieniams savo gaminius. Jei J. A. Valstybės suvaržys japonams čia aukso įvežimą, jie negaus reikalingos žaliavos ir tada jiems galės būti tikrai striuka, nes kitos šalys neįstengs pirkti didelės kiekybės aukso, taip kaip Amerika perka.

VOKIETIJA PADEŠ JAPONIJAI

BERLYNAS, liepos 28. — Vokietija nusprendė praplėsti prekybą su Japonija ir japonams pripažinti didesnius kreditus.

GRAŽINA AUKSĄ IŠ PANIJAI

PARYŽIUS, liepos 28. — Prancūzija gražina Ispanijai aukso vertės 39,570,000 dol. Ispanijos raudonųjų režimas šį aukso deponavo Prancūzijoje.

PAŠALINTAS MARŠALO BLUCHERIO ĮPĖDINIS

MASKVA, liepos 28. — Pranešta, kad iš užimamos vietos pašalintas Sibiro armijos vyriausias vadas gen. G. Šternas, kurs buvo užėmęs maršalo Blucherio vietą.

MIRĖ KITAS DR. MAYO

ROCHESTER, Minn., liepos 28. — Neperšienai mirė dr. Charles Mayo. Dabar mirė jo brolis dr. W. J. Mayo, 78 m. amž.

Mirę broliai buvo garsios Mayo klinikos įsteigėjai.

IŠLAIDUMAS ŠALĮ STUMIA STAČIAI SOCIALIZMAN

WASHINGTON, liepos 28. — Senate iškeliama rimtos kliūtys prieš pro. Roosevelto vadinamą skolinimo išlaidumo bilių, kuriuo pasiūlyta kongresui pripažinti daugiau kaip pusketvirto bilijono dolerių. Bilius žymiai apkapotas ir dėl pasilikusios jo stambiosios dalies vedama kova.

Prieš bilių vakar poros valandų reikšmingą kalbą pasakė senatorius W. F. George, demokratas iš Georgia valstybės. Jis pareiškė, kad skolinimo išlaidumo bilius yra niekas daugiau, kaip tik politinė ir moralinė suktybė, tempianti šalį socializman.

Sen. George apibūdino, kad administracija sąmoningai tempia šalį į socializmo klampyną.

ZUDIKAI NEKALTĄ ŽMOGŲ NUŽUDE

NEW YORK, liepos 28. — Išaiškinta, kad šiomis dienomis žudikai nužudė peršaudami visai nekaltą žmogų. Jie norėjo nudagoti Ph. Orłowsky, o nužudė Irvingą Penn., kurs buvo kiek panašus Orłowskiui ir gyveno tuose namuose, kur gyvena Orłowsky.

Distrikto prokuroras Dewey tiria tekstilijų raketą. Tas Orłowsky liudija prieš raketininkus. Tad norėta jam "uždaryti burną" ir nužudytas nekaltas vyras.

GIRDI, AMERIKA PATI SAU KENKIA

BERLYNAS, liepos 28. — Naciai denuncijuoja Ameriką dėl prekybos sutarties su Japonija atšaukimo. Ir pareiškia, kad tuo būdu Amerika pati sau pakenkia.

CIO VADAS LEWIS ATKAKLIAI PUOLA VICEPREZIDENTĄ

WASHINGTON, liepos 28. — CIO vadas diktatorius J. Lewis kongreso žemesniųjų rūmų darbo komiteto posėdyje, kovodamas prieš sumanytą kai kurių pramoninių darbininkams neapriboti darbo valandų, aštriais žodžiais puolė viceprezidentą G. N. Garnerį. Jį išvadino didžiausiu "darbininkų priešu, pokerio lošeju, degtinės gerėju, piktu seniu" ir kitokiais epitetais.

Lewis kalba sukrėtė viceprezidento šalininkus demokratų ir respublikonų. Pats gi prezidentas tik petimis pakrupčiojo nusišypsodamas. Kaip žinoma, viceprezidentas Garneris yra numatytas kandidatu į prezidentus 1940 m. iš demokratų partijos.

Kai kurie kongreso atstovai nurodė, kad gal Lewis kieno kito įkvėptas taip blaiviai pulti viceprezidentą. Sakoma, prieš porą dienų jis Baltuose Rūmuose lankėsi.

"Lewis, kalba įrodo, kaip aš seniai tvirtinau, kad jis, Lewis, yra visuomenės priešas No. 1", pareiškia sen. E. R. Burke, dem. iš Neb. "Šis Lewisas užsiuolimas sukels milijonus piliečių balsų Garneriui ir jis bus išrinktas, jei bus nominuotas kandidatu į prezidentus".

Sen. Burke sako, kad ateinančią savaitę jis bus pašauktas į senato darbo komiteto posėdį ir ten jis turės išaiškinti, kokiais sumetimais puolė viceprezidentą.

VYRIAUSYBĖ PRALAIMĖJO BYLOJE

Federalinis teismas Madison, Wis., 1937—1938 metais pripažino kaltais 17 individų ir aliejaus kompanijų sąmokslu didinti gazolinui kainas vidurinėse vakarų valstybėse ir tuo būdu pelnytis. Visi nu-teisti stambiomis bandomis.

Dabar federalinis apeliacijų teismas panaikino to teismo sprendimą ir nurodė, kad byla būtų peragrūnėta.

NIEKAI IŠ PASITARIMŲ SU SOVIETAIS

RYGA, liepos 28. — Žinoma, š Maskvos, vakar Kremliuje įvyko britų prancūzų pasitarimai su sovietais anti-agresyvinio pakto reikale. Nieko nelaimėta.

BRITŲ IR PRANCŪZŲ LAIVYNŲ MANIEVRAI

PARYŽIUS, liepos 28. — Maltos salos apylinkėse, Vidurinių jūroje, britų ir prancūzų karo laivynai surengė manievrus.

GYVA STATYBA MIESTE

ŠIAULIAI. — Šiame Šiauliuose labai gyva statyba. Be naujųjų pašto rūmų šiuo metu dar statomas didžiulis ak. b-vės "Pastogės" kino teatras, dr. Bakėio privati moterų ligoninė ir kit. Taip pat netrukus Dariaus — Girėno ir Pagyžių gatv. kampe bus pradėtas statyti modernus viešbutis ir naujoji miesto ligoninė, kurios šiauliečiai 15 metų laukė. Naujosios ligoninės projektą pagamino inž. Lansbergis.

Privazių asmenų namai daugiausia statomi naujai išplauotam Kaukaze ir Bubernioje.

BANDYTA SUSISIEKI SU MARSU, BET VISIŠKAI NEPAVYKO

NEW YORK, liepos 28. — Gintoms Istorijos Amerikos Muziejaus pastangomis pėitą naktį bandyta susisiekti su Marso planeta iš radijo stoties WOR, Baldwin, N. Y.

Apie 40 radijo inžinierių ir mokslininkų buvo susirinkę klausyti nuo Marso signalų, kai iš stoties paleista stačiai Marso link galinga elektros bangų srovė. Išskaičiuota, kad po srovės paleidimo už 6 ir pusės minutų turėjo grįžti nuo Marso koks nors atsakymas.

Tačiau tik nusivilta. Girdėta kažkoki lyg kažkuri varvalaimai ir išaiškinta, kad tos rūšies "signalai" dažnai ir be Marso girdimi iš begalinių erdvių.

Astronomams geriau sekasi daryti Marso stebėjimus per žiūronus ir reikia laukti iš to kokių nors pasekų, žinoma, tik spėjimų, nes tolymas neleidžia ką nos konkrečiau pastebėti.

MIESTAS SKĖSTA DULKĖSE

ŠIAULIAI. — Pernai miestov savivaldybė nupirko automobilį gatvėms laistyti ir šiemet pavasarį laistė didesnes miesto gatves. Namų savininkai už gatvių laistymą miesto savivaldybei atsisakė mokėti, todėl dabar automobilis stovi be darbo, o miestas skęsta dul-

ORAS

CHICAGO SRITIS. — Šiandien numatomas pragiedrėjimas ir kiek šilčiau. Saulė teka 5:39, leidžiasi 8:13.

"Eltos" žinios iš Lietuvos

KAUNAS. — Šių metų birželio mėn. iš Lietuvos buvo išvežta įvairių gaminių už 18,379,000 Lt., o iš užsienių įvežta įvairių prekių bei žaliavų už 18,401,000 Lt. Per visą šį 1939 m. pirmąjį pusmetį mūsų prekybos balansas yra aktyvus, nes išvežimas siekia 107 mil. Lt, o įvežimas — 93 mil. Lt.

KAUNAS. — Savo laiku buvo kilęs konfliktas tarp "Maisto" ir vienos Amerikos žydų firmos. Konfliktas kilo dėl parduotų produktų ir žydų firma buvo Amerikos teisme iškėlus "Maistui" bylą. Paskutiniu laiku per atitinkamas įstaigas buvo vedamos derybos ir "Maistas" su žydų firma susitaikė.

KAUNAS. — Paskelbtu Lietuvos valstybės ordinu, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo pakeitimu įvestas ir Šaulių žvaigždės medalis, kuriuo Šaulių Sąjungos 20 metų sukaktuvių proga eilė asmenų jau apdovanoti. Kaip įstatymo pakeitimo pasakya, šaulių žvaigždės medalių yra garbės ženklas, pagerbti pasižymėjusiems šauliams ir kitiems asmenims, nusipelnusiems Šaulių Sąjungai.

JURBARKAS. — Nuo 1932 m. Orentas laiko brangiųjų kailių ūkį Jurbarko apylinkėje. Ūkyje auginamos sidabrinės lapės, audinės, meškėnai ir nutrijos. Įvairių brangiųjų žvėrių šiuo metu jau turima virš 100 ir ateityje manoma dar net keleriopai padidinti.

KAUNAS. — Finansų Ministerijos moterų šaulių būrys paaukojo 50 Lt. pajūrio apsaugos laivui vėliavą nupirkti. Tai pirmoji auka šiam reikalui. Vėliava numatoma. Ikaunuos per 1,000 litų. Vėliava pajūrio apsaugos laivo vadi bus įteikta rugpiučio 15 d. Šventosios uoste.

KAUNAS. — Prekybininkui Karveliui valdžios įstaigos užsakė pagaminti 150,000 Lt. sumai mažų radijo siųstuvų. Be to, vedamos su juo derybos pagaminti gana daug radijo priimtuvų.

GRIUVO OLANDIJOS MINISTRŲ KABINETAS

HAGA, liepos 28. — Griuvo olandų ministro pirmininko Coljn kabinetas vos keturias dienas gyvavęs.

Naują kabinetą sudaryti paskvietas katalikų partijos vadas L. N. Deckers.

Vokietijos nacių propaganda vykdoma Rusijos raudonųjų valdovų linija

BERLYNAS, liepos 28. — Nacių užsienių reikalų ministerijos minties reiškejas "Frankfurter Zeitung" aiškina, kad kilus karui vokietų oro laivynas galis greičiau ir sėkmingiau sunaikinti britų pramonės centrus, nei britų oro laivynas Vokietijos pramonės centrus. Esą dėlto, kad britų pramonės centrai yra arti Šiaurinės jūros pakrančių, o Vokietijos tie centrai yra šalies gilumoje, britams lakūnams nelengvai prieinami.

KIEK DAUG LIETUVA TURI STAMBESNĖS SAVO PRAMONĖS

KAUNAS. — Didžiosios Lietuvos pramonė turės pamažu užpildyti atsiradusias mūsų pramonėje spragas netekus Klaipėdos krašto. Šiuo metu ir Klaipėdos krašto netekę, kaip nurodėme, turime 260 tokių pramonės įmonių, kurios dirba nemažiau kaip po 20 asmenų. Viso šiuo metu tokioje pramonėje yra daugiau kaip 22,000 dirbančių asmenų.

Kiek dabar gi turime kuriuos stambesnes pramonės? — Centralinis Statistikos Biuras visą dabartinę mūsų stambesniąją pramonę yra suskirstęs į dvyliką grupių; būtent, durpių kasyklų, žemės ir ak-

Be to, sujungtos vokietų italų oro pajėgos toli viršija britų oro pajėgas, pareiškia tas laikraštis.

Bet naciai nutyli, kad britai gali savo oro pajėgas sujungti su prancūzų pajėgomis. To kiam atsitikime naciai vargiai gautų viršenybę.

Panašiai ilgiausią laiką didžiūojasi sov. Rusija su savo "galingiausia" pasauly kariuomene. Taip dabar daro ir naciai. Tai negūdri propaganda.

mens, metalų ir lašinių, chemijos, odų ir kailių, tekstilės, medžio, popieriaus ir poligrafijos, maisto produktų, drabužių ir avalynės, elektros, vandens, dujų tiekimo ir higienos verslų.

Pačiomis stambiausiomis pramonėmis yra tekstilės, maisto produktų, metalų ir mašinių ir drabužių ir avalynės pramonės.

Stambesniojoje tekstilės pramonėje viso šiuo metu dirba daugiau kaip 5,000 asmenų, yra 34 įmonės su nemažiau kaip 20 asmenų. Stambesniojoje maisto produktų pramonėje dirba per 4,800 asmenų, yra 50 minimo dydžio įmonių; stambesniojoje metalų ir mašinių pramonėje dirba per 2,800 asmenų, yra 30 įmonių, ir drabužių ir avalynės pramonėje

2,200 asmenų, yra 29 įmonės.

Iš kitų stambesniųjų pramoninių yra: durpių kasyklų 2 įmonės su 145 asmenimis, žemės ir akmens pramonės 20 įmonių su 1,511 asmenų, chemijos pramonės 13 įmonių su 1,419 asmenų, odų ir kailių pramonės 10 įmonių su 821 asmenų, medžio pramonės 44 įmonės su 1,524 asmenimis, popieriaus ir poligrafijos pramonės 22 įmonės su 1,354 asmenimis, elektros, vandens, dujų tiekimo pramonės 5 įmonės su 427 asmenimis ir higienos verslų pramonės 1 įmonė su 28 asmenimis.

GRAND CANYON, Ariz., liepos 28. — Santa Fe geležinkelio keleivinis traukinys nušoko nuo bėgių. 57 asmenys sužeista.

"DRAUGAS"
 THE LITHUANIAN DAILY FRIEND
 2824 SOUTH OAKLEY AVE., CHICAGO, ILLINOIS
 Published Daily, Except Sunday.
 SUBSCRIPTIONS: One Year — \$6.00; Six Months — \$3.50; Three Months — \$2.00; One Month — 75c.
 Europe — One Year — \$7.00; Six Months — \$4.00; Copy — 35c.
 Advertising in "DRAUGAS" brings best results.

"DRAUGAS"
 Ieina kasdien šiekvilius nemokamai.
 PRAKTIKINIAI KAINAI: J. Amerikos valstybės: Metams — \$6.00; Pusui Metų — \$3.50; Trims mėnesiams — \$2.00; Vienam mėnesiui — 75c. Kitose valstybėse pramonė: Metams — \$7.00; Pusui metų — \$4.00. Pavieniai num. 3c.

Bendradarbiai ir korespondentams raštų negrąžina, jei nepraboma tai padaryti ir neprisiunčiama tam tikslui pats ženkli. Redakcija pasiliko sau teisę teisę ir trumpinti visus prištus raštus ir ypač korespondencijas sulys savo naudoms. Korespondentų prašo rašyti trumpai ir aiškiai. (Jei galima rašoma mašinėje) paliekant didelius tarpus patalysmams, vengiant polemikos ir asmeniškomų. Pasenusios korespondencijos laikraštis nededamos.

Skelbtų kainos prisilaikomos pareikalavus.
 Entered as Second-Class Matter March 21, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1910.

Dvi Geros Naujienos

Šiandien skelbiamos lietuviams chicagiečiams dvi geros naujienos.

Sios dvi naujienos dar kartą įrodo lietuvių katalikų susirūpinimą lietuviškos išsilaimymo. Nuo būsimojo rudens seniausioji Chicagoje šv. Jurgio lietuvių parapija atidaro aukštesniąją mokyklą — High School.

Pirmais metais įvedama du skyriai, o vėliau, jei tik bus užtektinas mokinių skaičius, įves ir kitus du.

Šv. Jurgio parapijos aukštesnioji mokykla iškart bus sutvarkyta taip, kad ją baigusieji neturėtų sunkumų stoti į aukštesias mokyklas. Gautas iš arkivyskupijos švietimo tarybos leidimas ir visos instrukcijos, pakviestos cenzuotos mokytojos (šv. Kazimiero Seserys) ir visi kiti daromi prirengimai rodo, kad susilauksime dar vienos rimtos aukštesnės mokyklos.

Tai gerb. prel. M. Krušo, šv. Jurgio par. klebono nuopelnas.

Svarbu, kad naujoji mūsų aukštesnioji mokykla savo mokslo programos atžvilgiu iškart atsisojta ant tvirto pagrindo, bet svarbiausia, kad ji bus katalikiška ir lietuviška. Dėl to lietuvių katalikai drąsiai galės joni leisti savo sūnus ir dukteris.

Tikimės, kad mūsų tautiečiai, norėdami duoti savo vaikams religiską ir tautiską išauklėjimą, naudosis šv. Jurgio parapijos aukštesniaja mokykla.

Antroji gera mums, lietuviams, naujiena, kad šv. Ritos aukštesnioji vyrų mokykla (St. Rita's High School) Chicagoj nuo šių metų mokslo pradžios įveda lietuvių kalbos pamokas.

Tai labai svarbu, nes šią mokyklą lanko apie šimtas lietuvių berniukų. Iš viso mokinių šiemet šv. Ritos mokykloj buvo netoli septyni šimtai. Šią vasarą didinamos patalpos ir nuo rudens dar daugiau mokinių bus priimama.

Tai bus pirmoji kitataučių aukštesnioji mokykla Chicagoj, kuri tokį žygi padarė. Svarbu, kad lietuvių mokiniai lietuvių kalbos pamokas gausingai lankytų.

Šv. Ritos mokykloj įvedamas lietuvių kalbos pamokų, neabejojame, paragins ir miesto valdžios užlaikomas mokyklas tokį žygi padaryti.

Šv. Ritos mokyklon įveda lietuvių kalbą gerb. kun. A. Baltučiu, švč. Panelės Gimimo parapijos klebonui, prašant.

Lietuvių tarpe yra tokių nesupratusių tėvų, kurie savo vaikų neleidžia į lietuviškas mokyklas dėl vien to, būk tai jų vaikams "per daug varginami" lietuvių kalbos pamokomis. Esą, "kur jie su lietuviška kalba nueis".

Taip galvoti gali tik tamsuoliai.

Jei lietuvių kalbą brangina kitataučių mokyklų vadai, jei ji dėstoma didžiūose ir garsiuose Amerikos universitetuose, reiškia, kad ji yra to verta. Tai kaip mums, lietuviams, ją bevertinti.

Šie faktai teparagina mus dar labiau branginti savo tautos kalbą ir savas, lietuviškas mokyklas, į kurias stengimės leisti savo vaikus. Jei jau savose mokyklose nebebūtų vietos, ar kitos priežastys trukdytų mūsų vaikams jas lankyti, tada leiskime pirmoje vietoje į tas kitataučių mokyklas, kuriose dėstoma lietuvių kalba.

Jau dabar ir patiems lenkams pradeda aiškėti, kad Chamberlaino politika neartina Dancigą prie Lenkijos, bet tolia.

APŽVALGA

Dancigo Klausimas

"L. Z." paduoda, kad "V. B." cituoja lenkų įteikto, 1919 m. kovo mėn., memorandumo Versalio taikos konferencijai "Questions relatives aux territoires polonais sous la domination prussienne", kurį pasirašė daug lenkų profesorių. Pagal tą memorandumą Dancigas nuo 997 m. esąs lenkiškas ir vokišku tapęs tik ordinui iššudžius 10,000 dancigiečių lenkų. Dancigas esąs suvokietintas tik paviršutiniškai ir lenkų valdžioje jisai vėl greit atitaustų. Pastovios taikos negalės būti, kol Vislos žiotis valdys vokiečiai, lenkų priešai. Rytprūsius reikia izoliuoti, nes tai esąs prūsų militarizmo židyns ir labai svarbus strateginiai. Iš Rytprusių kilusi dinastija, kuri norėjo vokiečiama pavergti visą pasaulį. Ta sala, kaip "Karaliaučiaus respublika", turi likti Lenkijos globoje ir būtų nutautinta. Wilsonas prikaltė savo patarėjo prof. Lordo, norėjo patenkinti lenkų norus. Taip pat Kleinso, bet prieš tai išėjo Loid Džordžas, patiriamas Pietinės Afrikos gen. Smutso, kad perdaug nesustiprinus Lenkijos, kuri savo istorija parodžiusi, jog nesugebėjusi tvarkytis. Anglų premjero dėka 1920 m. liepos 11 d. įvykęs plebiscitas Mozūruose, keturiuose Prūsijos apskrčiuose, o 1921 m. kovo 20 d. Aukštojoje Silezijoje. Į lenkų memorandumą vokiečiai pasiūlė, 1919 m. gegužės 20 d., suteikti lenkams laisvas uostų zonas Dancige, Karaliaučiuje ir Klaipėdoje, o Vislos upe ir geležinkeliais priėjimą prie jūros. Šią vokiečių pasiūlymą lenkams piro švedų laikraštis "Aftonbladet" dar 1918 m. lapkričio mėn. viduryje.

Babelio Bokštas

SLA centro valdybos tarpe esama daug nesantaikos, nesupratimų. Tarp valdybos ir Sus-mo organo redaktoriaus K. Jurgelio nio taip pat esama nesutikimų. Dėl to "V. B." padaro tokią pastabą:

"Ištikro, kas gi šiandien Susivienijime darosi? SLA organo redaktorius nesiskaito su viršininkų nustatyta tvarka organizacijoj, SLA kontrolės komisijos pirminkas draudžia su jo parašu šios komisijos raportą skelbti ir pati pildomoji taryba renka savo komisiją kontrolės komisijos raportui tyrinėti. Tai tikras Babelio bokštas!

Bet gi SLA valdovai atminkite, kad tokių komedijų vaidinimu žaidžiote SLA likimu. Atminkite, jūs būsite apkaltinti, jei SLA dėl tų komedijų nukentės". Iš tikro tai Babelio bokštas.

Vokiečiai Apie Lietuvą

Eltos žiniomis, "Berliner Boersen-Zeitung" įsidėjo straipsnį, pavadintą "Kaunas stato si". Šitame straipsnyje laikraštis sumini Lietuvos pastangas pramonės srityje, steigiant naujus ar praplantinant esamus fabrikus ir įmones. Tai ypač liečia tekstilės pramonę, cemento fabrikų statymą, muilo, radijo aparatų ir kitus numatytus fabrikus. Laikraštis pastebi: "Šitie pranešimai rodo, kad lietuvių vyriausybė paskutiniu metu rūpinasi greitu tempu pastūmėti krašto industrializaciją. Drauge įdomu, kad paskutiniai metais lietuvių pramonė padarė stambią pažangą. Pereitais metais lietuvių pramonė padidėjo 13 nuoš."

Taip Ir Yra

Lietuvos laikraščiai gana plačiai rašė apie Jungtines Amerikos Valstybes Nepriklausomybės Šventės (Liepos 4 d.) progą. "L. Z.", pastebėjusios, kaip didelę pažangą Amerika padarė technikoje, kultūroje, moksle ir t.t., rašo:

"Kodėl gi taip atsitiko? Drąsiai galima tvirtinti, kad viso dabartinio savo kultūrinio ir civilizacinio lygio Jungt. Valstybės pasiekė tik dėka geros savo vidaus tvarkos, laisvės statula ilgus laikus buvo daugelį kelrodė žvaigždė. Pro ją praplaukęs, kiekvienas jautėsi atsidūręs laisvės šaly, kur jis galės gyventi taip, kaip norės, dirbti tai, ką norės, žinoma, tik tuo nekenkdamas kitiems".

Kurstoma Naujosios Lietuvos Ugnis

"Naujoji Romuva" Ir Jos Vaidmuo

(Tęsinys)

"N. Romuva" eina prie to, kad lietuvių atsiskaitų nuo rusiškos galvosenos, o pradėtų lietuviškai ir europiškai galvoti. Kaip mūsų tautai istorija bado akis: lietuvių užvaldę gudus — sugudėję, susidėję su lenkais — sulenkėję, patekę į Rusiją surusėję. Ir šiandien lietuvių pasiduoda svetimoms įtakoms. (Amerikoje ar nepergreitai amerikonejame?) Kai mūsų senesnioji karta malonių veidu žiūrėjo ir žavėjosi Rusijos "aukštesne" kultūra, taip mūsų jaunoji karta išsimušdama iš pusiausvyros pradėjo su Vakarų kaimynais vokiečiais perdaug bendrauti ir pasiduoti jų įtakai. Ir šiandien mūsų tautai gresia sugermanizavimo pavojus. Lietuvis yra perdaug geros širdies. Jis nuosirdžiai priima "kulturtragerius" į savo kraštą, lenkiasi jiems iki žemės. Jis per greit pamiršta, kad vokiečiai jau nuo senovės stengiasi Lietuvai užnerti kilpą, kad lietuvių žemė apšlakstyta krauju, kovojant ilgus amžius su kryžiuočiais. Ir nežūrint visa to: "Vokiečių kalbai savo mokyklose, po savosios, davėme pirmąją vietą. Pilnais traukiniais gabamos jų prekės. O jos buvo gaminamos "nur fur Litauen". Netrukdam jiems steigti savo mokyklų ir dar ne vienas mūsų leidome į jas savo vaikus. Daugelis mūsų mokytojų ir profesorių įkala savo mokiniams tiesiog stabmeldišką vokiečiams pagarbą. Girėdi, vokiečiai esą pats mokslas, pati filosofija, pati kultūra. Mūsų jaunimas važiuo Vokietijon seintis mokslo ir kultūros. Atsiųžę daugybę iš ten daktarų, iš kurių mes dabar juokiamės. Iš Vokietijos kvietėm įvairiausius specialistus, pamiršdami gaminantis savųjų. Ir vokiečiai perdaug puikiai pradėjo pas mus jaustis. Bandė net šeiminkauti. Įsisteigė didžiulį savo knygyną. Įsitaissė spustuve. Mūsų kioskus užvertė savais magazinais. Mūsų kiurus pripildė vokiečiomis garsiakalbėmis filmomis. Bet paskutiniai nesupratimai dėl Klaipėdos daugeliui atvėrė akis...

Pakilęs tautinis entuziazmas virsta karčiu nusivylimu, kai jokių realių žygių nedaroma germanizacijai likviduoti Lietuvoje. Argi iš tiesų pasiliksimės mes tokie lepišiai — ir savo tėviškėj bijosime suduoti teutonų sliūbinui miriną smūgi. Nejaugi mes dar ir šiandien nenorime pradėti savaramkiškai kultūrinio gyvenimo? Nejaugi mums nei kiek nebrangi mūsų tautinė civilizacija: (J. Keliuotis, "Kova dėl tautinės kultūros").

Kai "N. Romuva" paskelbė kovą dėl tautinės kultū-

ros, kai kurie jos bendradarbiai protestuodami pasitraukė. Bet tas jos ūpo nė kiek nenumušė, nes ji žino, kad kova bus ilga ir sunki. Toks žygis ją dar labiau padrąsino kovoti dėl tautinės kultūros. Jie savo pasitraukimu dar aiškiau parodė savo ne-lietuvišką nusistatymą.

Ypatingai aštrus susidūrimas įvyko tarp dviejų kultūrų: "Naujojo Romuvo" ir Skynimuos. Šie buvo rytietiškos, rusofilijos orientacijos, neturinti tvirto visuomeninio pagrindo, dalinai nusiuteikią destruktyviai, susirėmė su jaunuomene degaučia karščiausiais ir aktualiausiais tautos troškimais, pozityviai ir vakarietiškai nusiteikusia. "Skynimai" smarkiai puolė kovotojus dėl tautinės kultūros, be rezervo gynė svetimaučius variagus ir teisiu jų įsigalėjimą mūsų kultūros sričių pozicijose. "Bet Lietuva nedidelė ir neturtinga, — ji negali priglauti visų variagų, ji negalės išmaitinti visų, kurie kitur netenka duonos. Ji gera valia be žūtbutinės kovos negali apieisti nė vieno metro savo žemės ir neturi atiduoti sveitimiems nei vienos pozicijos... Lietuvoj rusiškai šeiminkauti ir rusiškai galvoti mes negalim (J. Keliuotis, "Konstruktivinės kritikos keliu", 1933, Nr. 11).

Bet "Skynimai" nieko naujo nepraskynė, išleido trejetą numerių ir bankrutavo...

"Naujosios Romuvos" keliama balsą išgirdo lietuviška jaunuomė, ypač ta kuri mokslus baigė Lietuvoj ir kuri pažino geriau Vakarų civilizaciją. Ji "N. Romuvą" parėmė. Pacituosiu ištraukas iš poros asmenų laišku, atsiųstų "N. Romuvos" redaktoriui J. Keliuočiu:

"...Šiandien negaliu nepasidžiaugti ir nepadėkoti už Jūsų straipsnį "Kova dėl tautinės kultūros". Ta garbinga kova pradėta vysk. M. Valančiaus ir Daukanto, tęsta aušrininkų, "Tėvynės Sargų" bendradarbių ir kitų, atstaučius savo valstybę, liko lyg užmiršta rusiškų nihilistų, pasipūtusių lenkų intrigantų, kumštinių teutonų "sveteliai" susisuko pas mus šiltus lizdelius, spjaujo į mūsų pasiryžėlių kultūrinės pastangas, o mes, mūsų priešų džiaugsmui, beveik visi susikibome už kritinių. Mes nenorime suprasti, kad savos kultūros intensyvūs kūrimas ir kova dėl jos pozicijos yra mūsų gyvybės klausimas.

...Todėl labai tenka džiaugtis, kad, pabrėždama pirmą eilę lietuviškos kultūros reikimą, "N. Romuva" kovoja prieš mus edantį rusų nihilizmą ir mus smaugiantį germanizmą su didele daugybe erzacų, skiriamų "nur fur Litauen" (Dr. J. Grinius, 1932, Nr. 21).

Po Svetą Pasidarius

SLA 1-mo Apskričio veikėjas vienoj tautiškoj popieroj apgarsino, kad "Tėvynės" redaktorius esąs ligonis, Pasak, to veikėjo, "net žemiausios rūšies gengsteriai turi bent tiek džentelmeniškumo, kad vengia terorizuoti moteris, ypač doras vaiku motinas". Ir tasai veikėjas klausia: brolio Jurgelio vadinamų brolių ir seserų (SLA narių). "Nejaugi nebėliko Susivienijime autoritetu, kad šitą ligonį broj Jurgelionį sudrausti? O jei nebėgalima jau jo sudrausti, tai pasiūsti atgal į Chicago..."

"Bijodamas dabartinių SLA vadų teroro ir persekiojimo, nedrįstu savo pavardės pasirašyti", užbaigė 1-mo apskr. veikėjas.

Ot, jums brolių ir seserų organizacija.

Clevelando laisvamanių popieros Asilas rašo, jog "Tėvynės" redaktorius apznamines apie niekam neapeinamą "jubilių" — esą su eina metai, kai jis redaguoja SLA organą.

Mano delnas rodo, jog tasai Asilas praleido nepastebėjęs ir kito niekam neapeinamo "jubiliejaus" — suėjusių metų, kaip tos popieros redaktoriaus žmona rašo "Keliuotė"

J. Paukštėlis taip rašo: "...Ypač tas prakeiktas biurokratizmas, tas supuvusios rusiškos dvasios žmonių viršininkavimas ir bijojimas jau nosios kartos, tas nutolimas ir užmiršimas kažkur einančio mūsų kaimo darosi nebe-pakenčiamas ir tikro lietuvių širdį draskyte drasko. Toks kilnus straipsnis, vėl aiškiai visiems pasako, kokių gilią kultūrinio vagą "N. Romuva" varo mūsų tėvynės dirvoje..." (1932, Nr. 21).

Skelbdama kovą dėl tautinės kultūros, "N. Romuva" neskelbia fanatiško šovinizmo ar siauro nacionalizmo. Ji nori, kad Lietuvoj šeiminkautų lietuvių, kad jie laimėtų savo kultūrinę nepriklausomybę. "N. Romuva" neneigia politiškų ar ekonomiskų santykių su savo kaimynais. Bet ji nori, kad santykiai būtų, kaip laisvo su laisvu, lygaus su lygiu. Nors kultūros bruožus, kurie tautai būtina reikalinga, geriau pasisavinti ne iš kaimyninių tautų, bet tolimesnių kultūringų tautų.

Bet lietuvių negali toleruoti tokius reiškinis, kada vokiečiai gamina įvairiausius kultūrtragerius "nur fur Litauen" ir siunčia Lietuvon, kad čia jie slapstydamiesi įvairiausiomis priedangomis roštuoj patogesnę dirvą germanizacijai. Ir mūsų Klaipėda pradėjo pagirtis vokiš-

po mūsų Lietuvą". Kai kurie tos popieros skaitytojai sako, jog būtų užtekę žodžiu papasakoti savo vyrui, kurią dieną kur ir su kuo ji buvo, ką valgė, gerė ir t. t. Kam dar poperaj privatų vyrui dalyką drūkavoti.

Daugelis esate girdėję priežodį: papuolė, kaip vėlnias į vaiską (kariuomenę). Tasai priežodis atsirado tokiu būdu.

Besibastydamas po svetią vėlnias sykį papuolė į vaiską. Kadangi buvo niekam netikęs, tai kaip emė oficeriai jį naujokiškai mankštų, kareiviškai žandus tvaiskų, vėlnias paspraudęs savo uodegą pradėde dejuoti: esą, tūkstančius metų buvau pekloj ir nesu tiek kentėjęs. Nuo to laiko ir atsirado viršui minėtas priežodis.

Pasakojama, kad sykį rusų rašytojas Puškinas buvo pakviestas į svečius. Svečiuose eidamas iš vieno kambario į kitą, duryse susidūrė su vienu rusų generolu. Generalas Puškino nemėgo ir visur stengėsi iš jo pasityčioti. Ir čia jis paniekinančiai pasakė:

— Kvailiams kelio neduodu! — ir pats pirmas pro duris.

— O aš visuomet, — atsakė Puškinas ir mandagiai praleido generolą.

kos kultūros baseinuos. Ji buvo visiškai nugirdyta. Geromanizmo žaknys jau giliai buvo įaugusios į mūsų tautos organizmą. O lietuvis vis ramiai žiūrėjo į besiplečiantį pavojų Klaipėdos Krašte. Lietuivybė geso.

"N. Romuva" nenurimo. Ji pakėlė griežtą ir teisingą balsą dėl Klaipėdos. Jau užteko vokiečiams mindžioti lietuvių teises. Buvo pareikalauta keisti Klaipėdos krašto Lietuvos Vyriausybės varomą politiką. Suaktyvinti. Įvyko trumpų, bet smarkių susirėmimų spaudoje. Kai kam atrodė perdaug drąsu pakelti prieš savo daug galingesnę kaimyną nors ir teisingą balsą.

John Pirkerton iš Elberfield, Ind., žuveys mūšyje unijistų darbininkų su neunijistais atsiskaisiais dėtis unijon, prie federalio projekto — statomo tilto netoli Millesburg, Ind. (Acme telephoto)

MŪSŲ "TĖUKO" PASAKOJIMAI

Mūsų dvare gyvena ne be jaunas, skaitą sau 75 metus amžiaus, žmogus. Jisai liuosa valia dirba savo amato — staliaus darbą. Kaipio sumanus ir gabus darbininkas, labai dvarui naudingas, mūsų visų giriamas ir mėgiamas. Jisai atsižymi savotiškomis būdo ypatybėmis, yra grynai senojo tipo žmogus, turis nuo tėvų paveldėtus griežtus principus, tvirtų charakterį, su precizija reikiąs savo nusi-statymus. Kadangi jis pas mus amžiuje vyriausias, tai mes jį visi vadinam tėvuku. Įdomiai jis pasakojo ir noriai savo gyvenimo istoriją, visokių nuotikius, kuriuos teko jam pergyventi. Gal skai tytojui bus įdomu paklausti pasakojimus apie senovės laikus, papročius ir senuko nuotikius, tai aš ir papasakosiu jo žodžiais.

— Tėvukai, — klausiu, — kaip patekai į Ameriką ir kada?

— Seniai, — atsako, — atvykau į Ameriką. Nuo to laiko jau bus prabėgę 35 metai. Buvo tai prie pat japonų karą. Mano brolis, gyvenęs Amerikoje, kvietė pas jį atvažiuoti, atsiuntė laivakortę. Pradžioje nenorėjau važiuoti, bet, kai kilo gandai apie karą su japonais, bijodamas patekti į vaiską (kariuomenę), nutariau važiuoti. Be to, brolis rašo: "Jeigu nevažiuoji į Ameriką, tai gražink šifortę, nes ji vėliau nustos vertės". — Tai ką daryti! Sakau žmonai, važiuoju į Ameriką. Ji netikėdama mano žodžiams sako: "kas tau duos pinigų kelionei, aš tau neduosiu". Aš sakau, man tavo pinigų ir nereikia, aš žinau, kad be pinigų tu negali palikti viena su vaikais; aš gausiu nuo kitų, bet važiuoti važiuosiu, decol (That's all).

— O kaip ten buvo su leidimu išvažiuoti iš Rusijos?

— Jokio leidimo nereikėjo, slapta peržengėm rubežius. Pasamdžiau žmogų, kuris už penkis rublius nuvežė mane į Tauragę pas tokį ūkininką, kur perveda žmones per rubežius. Gražiai jis mane pernakvino, ant rytojaus duoda man du palydovus. Vienas jų paėmė mano čemodaną su daiktai, antras mane veža. Sako: "jeigu kareiviai pamatys ir klaus, kur važiuoji, pasakyk, važiuoju pas Virbalą karvę pirkti". Nuvažiuoju, ten priėmė, kavos davė, piemeni

gi įsakyta bėgti už rugių ir pažiūrėti, kur kareiviai stoami. Piemenukei pranešus, kad abu kareiviai miega, jų gi karabinai stovi pastatyti, mes skubiai perėjom vokiečių puse. Ūkininkui, pas kurį na-gi visų giriamas ir mėgiamas. Jisai atsižymi savotiškomis būdo ypatybėmis, yra grynai senojo tipo žmogus, turis nuo tėvų paveldėtus griežtus principus, tvirtų charakterį, su precizija reikiąs savo nusi-statymus. Kadangi jis pas mus amžiuje vyriausias, tai mes jį visi vadinam tėvuku. Įdomiai jis pasakojo ir noriai savo gyvenimo istoriją, visokių nuotikius, kuriuos teko jam pergyventi. Gal skai tytojui bus įdomu paklausti pasakojimus apie senovės laikus, papročius ir senuko nuotikius, tai aš ir papasakosiu jo žodžiais.

— Tai kam pasirasei po kvita, jeigu daiktų negraži-no?

— Mat, nebuvau niekur važinėjęs po užsienius, džiaugiaus ištrūkęs iš stražninkų (kareivių) nagų, kits kas ne be taip rūpėjo; be to palydovas vis sako — "pasirašyk, pasirašyk", aš ir pasirašiau, decol (That's all).

— O kad kareiviai būtų pajutę jums besikraustant per sieną, tuomet kas būtų buvę?

— Je, būtų riestai buvę, būtų nušovę, ar mus suėmę. Pasitaiko visokių kareivių. Kiti nepaperkami, nors daugiau-siai būdavo tokių, kurie už pinigus, ar degtinės kvortą ne tik ką praleidžia, bet ir padeda pereiti rubežius, ar pataria, kas daryti.

— Pasakyk, tėvuk, kuriam krašte Lietuvoje esi gimęs?

— Kilęs esu iš Pušaloto parapijos, žinai, tame tarpe tarp Panevėžio ir Linkuvos. Je, dabar aš vadinuos Šaulys, bet mano senelis ir tėvas vadinosi Šaulinskis. Seniau senelis turėjo didelį dvarą, buvo bajoras, bet per povstanę (sukilimą 1831 m.) maskoliai senelį nužudė, jo dvarą konfiskavo mano gi tėvą ir jo brolius paėmė globoti kiti, decol. Žinai, svetimų globa — ne pyragai. Tėvas išmoko šiaip taip namus statyti, tai jis ir statė žmonėms trobesius, to amato ir mane išmokinė. Paėmė mane į vaiską (kariuomenę). Kadangi bu-vau diktas ir tvirtas vyras, tai mane skyrė į gvardiją caro asmens apsaugai.

— Ar visą laiką buvai prie tėvų, iki pašaukė į karišką tarnybą?

— Taip. Kur daugiau būsi? Tėvas neleido niekur eiti ir dirbau prie jo staliaus darbą. Je, anuose laikuose ne taip būdavo, kaip dabar, kad matom, kas dedasi. Pusberniai neiškako dar nosies nusišluostyti, o jau mano daug išmaną, tėvų nebeklauso. Je,

DUOKIT ŽEMĖS...

Duokit žemės ten prie upės, Apkaišytos su kalnais; Kur arai prieš vėją pūtės Mūsų praeities laikais.

Mes ten namą pastatysim Iš saulužės spindulių, Ir jo vidų išdabinsim Žydinčiais veidais žolių.

Švies jame žvaigždė vienybės Apšarvota viltimi Ir sparnais gilios ramybės, Ir jaunystės mintimi.

Bus jis mielas kaip svajonė, Kaip akis pilna džiaugsmų; Kaip širdies saldi malonė, Be rūstumo ir griausmų.

Atlaikys andras ir ugnį, Sems gaivumą iš dausų; Užaugins gėrybių klonį Ir paskirs jį dėl visų.

Nuo namų šių tiesiam taką Ir prie upės ir kalnų, Kur upeliai upėn teka

Iš po žemės vandenų. Sriaunus upės vandenėlis Savo širdį mums atvers, Lyg šimtonetis koks senelis Daug tikrovių jis pabers.

Ant lygiųjų upės krantų Augti saulė joms padės; O kad amžius pragyventų Jos kaip gėlės sužydės.

Bus jos gėlės sielos jausmo, Gėlės vilties ir maldos; Gėlės kario veido linksmo Be slopinančios raudos.

Bus jos gėlės ir tvirtumo Plaukti jūros vilnimi Prie pasaulio pažangumo, Kur visi yra linksmi.

Bus jos pasaką turtinga Apie žmones Lietuvos, Apie tautą ištvermingą Ką nežūsta pelenuos.

7-26-39 Eglės Šaka

"į generolų ir Rusijos vyriausybės sveikatą" — išmaukia antrą stiklą, paima trečiąjį, pasakęs — "į jūsų bratę (brolią) sveikatą" — išmaukia ir trečiąjį stiklą. Po kiekvieno išgėrimo mes visi garsiai šaukiam "urra!" Po to, pradžioje generolai, paskui karininkai, pagaliau kareiviai eidavo ir gerdavo degtinę iš to bliūdo. Kai bliūdas pradėdavo tuštėti, tuojaus jį pripildydavo. Je, caro gvardijoje nei generolai, nei karininkai algos neimdavo, jie buvo turtingi, turėjo savo dvarų, iš jų pragyvendavo, carui gi tarnauti už garbę sau laikydavo.

— Kaip gi ten būdavo su tais, kurie nevertodavo alkoholio?

— Je, nori, nenori, turi gerti. Kaip caro loskos (malonės) nepriimti. Neisi, gausi per sprandą bizūnu, decol. Aš pats nevertodavau alkoholio, bet betarnaudamas carui priratau. Po tokių švenčių dažnai rasdavo gvardijos kareivių pagriuvusių tai vienoj, tai kitoj vietoj. Už tai ir nebausdavo.

— Caras koks buvo, malonus, ar ne? Rusų istorijoje jis yra pavadintas taikos tvėrėju.

Standard Club BOTTLED IN BOND Nėra Geresnės Degtinės už Tokią kainą TIK \$1.00 PT \$1.60 4-5 kvortos... Reikalaukit SAVO APYLINKĖS TAVERNOJ 15c. DRINKSAS MUTUAL LIQUOR COMPANY Distributoriai 4707 S. HALSTED STREET Phone Boulevard 0014

LEO NORKUS, Jr. DISTRIBUTOR OF AMBROSIA & NECTAR BEERS GERKIT tik GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoje. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA Alų, bet, prie to išdirbėjai nusprendė padirkti dar geresnį alų, kurį užvardino NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų. Urno (wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKU, kur gausite greitą ir teisingą patarimą. 2423 West 64th St. Tel. Hemlock 6240

— Taikos tvėrėjas! Je, kokią jis taiką galėjo daryti, kad neturėjo tam laiko. Jis nuolat girtuokliuodavo, visą gi darė caro giminės, kunigaikščiai, generolai. Aš žinau, mačiau savo akimis. Jis ne taiką darė, bet mušo kitus savo stipria kumščia, žinoma, ne kareivius, bet prasikaltu-

sius aukštuosius valdininkus, Girdėtis buvo.

Meškuitis (Bus daugiau)

Nepageidauk, kas nedera turėti to, kas gali tau kliudyti dorybėje ir atimti vidurinę laisvę.

IZOLIOTĄ GARAZĄ 2 KARAMS Mažų Išlaidų NAMAS 133 Pastatysime ant jūsų loto už... K. KAFKA, Prez. 2301 So. Crawford Ave. Telefonas Lawndale 2010 Open Sundays CITY WRKG. & LUMBER Co.

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS REAL ESTATE INSURANCE AND LOANS Statui visokios rūšies naujus namus ant lengvų mėnesinių išmokėjimų. Darau visoki taisyms darbą be jokio cash imokėjimo ant lengvų mėnesinių išmokėjimų. (Išgatau geriausį atlyginimą iš Fire Insurance Company dėl taisyms apdegu-sių namų). Darau paskolas ant naujų ir senų namų, ant lengvų mėnesinių išmokėjimų nuo 5 iki 20 metų. Reikale kreipkitės prie: JOHN PAKEL 6816 S. Western Ave. Phone Grovehill 0306

CROSLLEY SHELVDOR Elektrinis šaldytuvas sutaupys jums pinigų ant maisto. LENGVA ĮSIGYTI, LENGVA ISMOKĖTI \$89.50 ir aukščiau. JOS. F. BUDRIK FURNITURE HOUSE 3409-11 ir 3417-21 So. Halsted St. TEL. YARDS 3088 Pas Budriką rasite Refrigeratorius visų žinomų išdirbėsių sustatytus viena prie kito. Žymus radio programos Juozo Budriko leidžiamas iš stoties WCFL, 970 k., nedėlios vakarais 9 valandą.

FOR DELICIOUS SNACKS... KRAFT CHEESE SPREADS Just bring out several varieties of Kraft Cheese Spreads and crackers... and company refreshments are all ready! These Spreads are grand for sandwiches, appetizers and salads, too. Notice the smart new circle-dot design on the Swankywig glasses Kraft Spreads come in.

Važiuokite Su Mumis Į Dienraščio "DRAUGO" Didelį 30 Metų Jubiliejaus PIKNIKĄ Darbo Dienoje, Rugs.-Sept., 4 d., 1939 Vytauto Parke, 115th ir Crawford

1863 Metų Sukilimas Lietuvoje

Pavergus Lietuvą svetiesiems, lietuviams teko ilgus amžius kentėti, nešti sunkų vergijos jungą, nuolatos kovoti dėl savo teisių ir laisvės. Prieš 20 metų pasibaigė lietuvių tautos vargai — Lietuva tapo nepriklausoma. Nepriklausomybė įgyta ne kieno nors malone, bet Lietuvos sūnų krauju ir visos tautos pasiryžimu.

Lietuva ir Lenkija daug kartų mėgino vaduotis iš svetimųjų priešpados, bet galingesnis priešas nugalėdavo, sukilimai nepasisekdavo.

1863 metų sukilime, Lietuvoje, šimtai, tūkstantčiai mūsų brolių žuvo dėl Tėvynės laisvės. Jie svajojo išvysti savo tėviškę atvaduotą — laisvą, bet nelemta jiems buvo išvysti tą laimingą rytą. Jūs priglaudėte žaliuos Lietuvos girios ir krauju nušlakstytos dirvos. Taip pat ne vienas žuvo nuo žiaurios koriko rankos arba ištremtas į Sibirą.

Sukilimo priežastys

Lietuva, atsidūrusi Rusijos valdžioje, neteko laisvės ir nepriklausomybės. Norėdami atgauti laisvę, lietuviai nuolatos bruzdėjo ir kovojo dėl savo teisių. Lietuvos sukilimuose dalyvavo visi luomai. Visi jie norėjo laisvės, tačiau luomų interesai buvo priešingi. Valstiečiai buvo beteisiai vergai, su kuriais ponas galėjo elgtis kaip tinkamas. Įsiviešpatavus rusams, Lietuvoje įsigalėjo rusų baudžios papročiai. Todėl valstiečiai, dalyvaudami sukilimuose, siekė ne tik tautinės laisvės, bet ir socialinių reformų, įgimtų žmogaus teisių, kurioms buvo priešinga bajorija.

Lietuvos ponai — dvarininkai buvo rusai arba dažniausiai sulenkėję lietuviai, kurie, paniekinę lietuvių kalbą ir papročius, kalbėjo lenkiškai ir sekė Lenkijos didikus. Nutautėjusi Lietuvos ponų dalis buvo suradus sau antrąją tėvynę — Lenkiją. Bajorija, dalyvaudama sukilimuose, stengėsi įgyti savo luomui dar daugiau laisvių ir teisių. Iš liaudies kilusieji inteligentai ir dvasiškiai lietuviai ėjo drauge su valstiečiais, padėjo jiems kovoti dėl savo teisių. Pats vysk. Valančius rašė knygeles lietuvių kalba, kurias kunigai platino liaudyje. Vysk. Valančius dėjo pastangas įsteigti lietuvišką laikraštį, tačiau tiek Lietuvos dvarininkai, tiek rusų valdžia bijojo liaudies apsišvietimo ir valdžia nedavė leidimo lietuvių laikraščiui. Simanas Daukantas svajojo įkurti lietuvių gimnaziją, kurioje galėtų šviestis liaudis. Sulenkėję Lietuvos ponai, nepatenkinti lietuviška inteligentija, su ja kovojo. Luomų interesų skirtingumas ir visuomenės nesantaika — buvo viena iš svarbiųjų priežasčių, kurios trukdė sukilimo pasisekimą.

Rusų valdžia, malšindama 1831 m. sukilimą, buvo žadėjusi valstiečiams socialinių reformų, tačiau, praėjus sukilimo audrai, valdžia pamir-

šo savo pažadus ir apie jo kias reformas negalvojo ir toliau varė savo despotišką politiką. Pavergtosios Rusijos tautos ir atskiri luomai nenurūno, visokiais būdais kovojo dėl savo teisių ir laukė progos sukilti.

Pralaimėjus Rusijai Krimo karą, pašlijo jos vidaus padėtis, o valdžia pasidarė nuolaidesnė. Caras Aleksandras II, norėdamas nuraminti visuomenę, 1856m. amnestavo politinius kalinius, tačiau toji amnestija nepatenkino nei Lietuvos, nei Lenkijos visuomenės, nes jos siekė socialinių reformų, laisvės ir nepriklausomybės. Lietuvos ir Lenkijos bajorija pradėjo bruzdėti ir rengėsi sukilimui, bet viena be valstiečių pagalbos nepasitkėjo savo įgėjomis. Tačiau kaip prieti prie valstiečių, kurie neša baudžios jungą ir bajorija laiko savo didžiausiu priešu? Valstiečiai, pasinaudodami politiniais svyravimais, patys pradeda bruzdėti ir jau 1861 m. vienur kitur atvirai priešina si ponams ir nebeina lažų. Bajorų tarpe atsiranda nuomonų, kad geresniam sukilimo pasisekimui bajorai patys turi panaikinti baudžią ir jungtis su valstiečiais.

Rusų valdžia, manydama, kad visų nerimų iniciatorė yra bajorija, nutarė pati panaikinti baudžią ir sutvarkyti žemės klausimą. Tuo būdu tikėtasi pavilioti valstiečius ir reikale jais remtis prieš bajoriją. Valstiečiai turėtų būti dėkingi carui už baudžios panaikinimą ir neapkęstų savo buvusių engėjų — bajorų. Aleksandras II 1861 m. vasario 19 d. pa-

naikino baudžią visoje Rusijos imperijoje, o valstiečiams davė teisę per 49 metus išsipirkti žemę. Tačiau tos reformos vykdymas ėjo nenaudinga valstiečiams linkme ir ja nebuvo patenkinti nei bajorai, nei valstiečiai.

Sukilimo išvakarės

Rusų caro Aleksandro II padarytos nuolaidos nenuramino visuomenės. Visoje Rusijos imperijoje prasidėjo bruzdėjimai. Sujudo ir lenkai. Lenkijoje buvo rengiamos tautinės-religinės manifestacijos, daromos eisenos su bažnytinėmis insignijomis ir giedamos patriotinės dainos. Tokios manifestacijos buvo rengiamos ir Lietuvoje — Vilniuje ir Kaune. 1861 m. rugpiučio 12 d. Kaune buvo sumanyta paminėti Lenkijos ir Lietuvos uniją. Iš Suvalkijos, kuri turėjo reikšti lenkus, ėjo demonstrantų minia į Kauną, o iš Kauno kita procesija (neva Lietuva) ėjo anosios (Lenkijos) pasitikti. Abi procesijos, skambinant varpoms, susitiko ant Aleksoto tilto. Tokias demonstracijas valdžia pradėjo drausti, tačiau įsisiūbavusių minią sunku sulaukyti. Bijodama didesnių riaušių, valdžia pasidarė dar nuolaidesnė ir Lenkijai davė autonomiją, bet

Lietuva buvo išskirta, ir autonomija jos nepalietė.

Lenkai gantąja autonomija nebuvo patenkinti, nes jie reikalavo nepriklausomybės. Lenkijos judėjimo vadai net buvo pabūgę, kad caro siūlojami autonomija nenuslopintų revoliucinio visuomenės ūpo. Lenkija ir sulenkėję Lietuvos ponai reikalavo prijungti Lietuvą prie Lenkijos. Tačiau tikrieji lietuviai ėjo kitu keliu, jie siūlė kovoti su rusais, bet ir nesidėti su lenkais. Šitokios lietuvių pastangos erzino sulenkėjusius Lietuvos bajorus. Vienas bajoras rašė kitam, klausdamas "kas gi ten pas jus Lietuvoje dedasi. At-

sirado kažin kokios partijos, kurios nori atskiro Lietuvos. Tokia mintis galėjo atsirasti tik padūkėlių galvoje". Tačiau lietuviai, nebodami lenkų, ėjo savu keliu.

Raudonųjų ir baltųjų santaika

Lenkijoje ir Lietuvoje buvo susidariusios dvi revoliucionių partijos: raudonųjų ir baltųjų, kurios tarp savęs nesutiko. Raudonųjų partiją sudarė demokratiškas elementas, daugiausia smulkieji bajorai, valstiečiai ir miestelėnai. Jie visi kovojo

prieš dvarininkus dėl savo teisių. Baltieji, daugiausia dvarininkai, ėjo į sukilimą gindami savo reikalus, savo dvarus. Abi partijos turėjo bendrą tikslą — pašalinti rusus, tačiau raudonieji kovojo už socialines reformas, už valstiečių laisvę ir žadėjo duoti valstiečiams nemokamai žemės. Raudonieji skelbė visų luomų lygybę, nenorėjo, kad vienas luomas išnaudotų kitą. Su šitokia programa negalėjo sutikti baltieji — dvarininkai.

(Tęsinys 5 pusl.)

PRANEŠIMAS

Dr. V. A. Simkus šiuomi laiku atostogauja ir sugrįš tik rugpiučio-August mėn. 1 d., 1939.

LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. CANal 5969
DR. WALTER J. PHILLIPS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2155 West Cermak Road
OFISO VALANDOS:
1 — 4 ir 6:30 — 8:30 vakare ir pagal sutartį
Rez. Tel. Canal 0402

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2158 W. CERMAK ROAD
Tel. Canal 2345
Ofiso Val. 2-4 ir 7-9
6558 S. WESTERN AVE.
Tel. Hemlock 7270
Ofiso Val. 11-1 ir 5-7
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. CHARLES SEGAL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4229 So. Ashland Ave.
2-tros lubos
CHICAGO, ILL.
Telefonas MIDway 2890
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 6 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. A. G. RAKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2415 W. Marquette Rd.
Ofiso valandos:
10-12 val. ryto
2-4 ir 6-8 val. vakar.
Trečiadieniais ir Sekmadieniais Susitarus

DR. MAURICE KAHN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARds 0996
Rez. Tel. PLAsa 3200
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. vak.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. dienos

LIETUVIAI DAKTARAI

DR. P. ATKOCIŪNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais
Valandos: 10-12 ryto, 2-8, 7-9 P. M.
3147 S. Halsted St., Chicago
Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais
Valandos: 3-8 P. M.

TEL YARDS 5557
DR. FRANK C. KWINN
(KVIECINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1758 West 47th Street
(Kampas Wood St.)
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 7-8:30 Vakarai ir Pagal Sutartį.

DR. P. J. BEINAR
(BEINARAUSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6900 So. Halsted Street
TELEFONAI:
Ofiso — Wentworth 1615
Res. — Yards 3956
OFISO VALANDOS:
2 iki 4 popiet 7 iki 9 vakare
Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį

DR. A. J. MANIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIRginia 1116 4070 Archer Ave.
Valandos: 1-3 ir 7-8
Kasdien išskyrus Seređą
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Ofiso Tel. Canal 6122
Res. 8342 So. Marshallfield Ave.
Res. Tel. Beverly 1868
DR. GEORGE I. BLOŽIS
DANTISTAS
2201 W. Cermak Rd.
VALANDOS:
9:30 iki 12 ryto; 1 iki 4:30 popiet;
6 iki 8 vakare
Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį

Res. 6958 So. Talman Ave.
Res. Tel. GROvehill 0617
Office Tel. HEMlock 4848
DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Val. 2-4 ir 7-9 vak.
Ketv. ir Nedėliomis susitarus
2423 W. Marquette Road

DR. STRIKUL'IS
PHYSICIAN and SURGEON
4645 So. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Namu Tel. PROspect 1990
Tel. CANal 6192

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Road
Valandos: 1-3 popiet ir 7-8 v. v.
REZIDENCIJA
6631 S. California Ave.
Telefonas REPublic 7868
Office Phone Res and Office
PROspect 1028 2369 S. Leavitt St
Val: 2-4 pp. ir 7-9 vak. CANal 0706

DR. J. J. KOWAR
(KOWARSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 W. 63rd St., Chicago
Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį.

Tel. YARDS 5921
Res.: KENwood 5107
DR. A. J. BERTASH
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso val. nuo 1-3; nuo 6:30-8:30
756 West 35th Street
Ofiso Tel. VIRginia 0036
Residencijos Tel. BEVerly 8244

DR. T. DUNDULIS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 p. m.
Residencija
8939 So. Claremont Ave.
Valandos 9-10 A. M.
Nedėliomis pagal sutartį.

Tel. CANal 0287
Res. Tel. PROspect 6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Residencija 6600 So. Artesian Ave.
VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 popiet.
6 iki 9 vakare

Tel. YARDS 2246
DR. G. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Val.: nuo 9 ryto iki 8 vakaro
Seredoj pagal sutartį

DR. V. E. SIEDLINSKI
DANTISTAS
4143 South Archer Avenue
Telefonas Lafayette 2660
Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais
4631 South Ashland Ave.
Tel. Yards 0994
Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais

Iš dvejojo pikto visuomet mažesnę reikia pasiskirti.
Gera sąžinė labai daug gali nukęsti, ir labai linksma yra prispaudimuose.

BOY! HOW THIS LUSTER-FOAM GETS RID OF TOBACCO STAINS
Sweeps away surface deposits... breaks up dull, ugly tooth film like magic. You'd never believe how fast the NEW Listerine Tooth Paste cleans and polishes teeth. Its new, miracle-cleansing ingredient, Luster-Foam detergent, wipes away ugly surface deposits in a jiffy. The instant brush and saliva touch amazing Luster-Foam detergent, it surges into a foam of tiny, active bubbles, which sweeps into and cleans pits and cracks so minute even water may not enter them... leaves your whole mouth tingling with life... starts your teeth sparkling with new luster. Get the big 2 1/2 tube, or better still, the double-size 4 1/2 tube containing more than 4 pound of any drug counter. Lambert Pharmaceutical Co., St. Louis, Mo.

THE NEW FORMULA
LISTERINE TOOTH PASTE
supercharged with
LUSTER-FOAM

KLAUSYKITĖS
nuolatinių ir labai įdomių, Povilo **SALTIMIERO** RADIO PROGRAMŲ IŠ STOTIES WHIP (1480 K.)
Kas Vakarą Nuo 7:00 Valandos.

PASKOLOS GREITAI IR PIGIAI
ant 1-mų Morgičių
Nuo 5 iki 20 metų mažais mėnesiniais atmokėjimais.
arba 5 metams be mėnesinių atmokėjimų.
SIMANO DAUKANTO FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2202 West Cermak Road
Chicago, Illinois.
Dividendai išmokami sausio ir liepos m.
Kiekvieno Taupytojo Taupiniai Apdrausti Iki \$5,000.00
Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D. C.
BEN. J. KAZANAUSKAS, Raštininkas.

PIRKIT NAUJAUSI Chrysler, Chevrolet ir Plymouth
Tai yra geriausi ir gražiausi automobiliai Amerikoje, moderniausiai iš-
tobulinti, nušimtinai kainos, lengvi išmokėjimais, taisytingas patarnavimas.
BALZEKAS MOTOR SALES
"U WILL LIKE US"
4030 S. Archer Ave., Chicago, Ill., Phone Virginia 1515
Turime daugybę vartotų automobilių viliamos uados, nuo \$15.00 ir aukščiau.

MALDAKNYGĖS
Angelas Sargas, juod. virš. pauk. \$1.50
Maldaknygė ir Baž. Vad. odos virš \$1.25
Maldaknygė ir Baž. Vad. rand. lap. kraštais..... 60c
Maldų Rinkinėlis, odos virš. \$1.50
Maldų Rinkinėlis, juod. gerai virš.75c
Jėsus Mano Pagalba, didelėmis raidėmis \$2.50
"DRAUGO" KNYGYNAS
2334 So. Oakley Ave. Chicago, Illinois

1863 m. Sukilimas Lietuvoje

(Tęsinys iš 4 pusl.)

Nebuvo taip pat sutarimo tarp Lenkijos ir Lietuvos. Lenkijos raudonųjų komitetas buvo paskyręs į Lietuvą savo komisarą, bet lietuviai priešinosi ir savo reikalus norėjo tvarkyti patys. Lietuvos raudonieji, pradžioje tvarkę sukilimo reikalus, buvo net nutarę atsiskirti nuo Lenkijos.

Zymiausių Lietuvos raudonųjų komiteto veikėjų buvo K. Kalinauskas. Jo nerkentė Lietuvos baltieji — dvarininkai, nes jis visa savo siela buvo atsidavęs valstiečių reikalams. Baltieji dėjo pastangas išardyti raudonųjų komitetą. Ponams pasisekė klasiškai išardyti raudonųjų komitetą ir revoliucinio judėjimo vadovavimą jie perėmė į savo rankas. K. Kalinauskas iš vyriausios sukilimo vadovybės buvo pašalintas ir pasiūstas į Gardiną.

Baltieji revoliucinį judėjimą vedė kita kryptimi. Jie dėjosi su Lenkija ir rūpinosi savo luomo reikalais. Lietuva jiems nerūpėjo, jie tik planavo, kaip prijungti Lietuvą prie Lenkijos, kaip išrauti iš lietuvio širdies tautinį jausmą, kaip išnaikinti lietuvių separatizmą.

Baltieji, bijodami socialistinės revoliucijos, kad nenukentėtų jų dvarai, atsiskė nuo raudonųjų plano sukelti valstiečius. Baltųjų vadai vėliau prisipažino, kad jie, eidami į sukilimą, liaudį norėjo ne sukelti, bet ją pažaboti ir neleisti jai įsigalėti. Ponai bijojo liaudies sukilimo. Jie tik norėjo inscenizuoti sukilimą, gsdinti rusų valdžią, laukė Europos įsikūlimo ir manė, kad rusai patys nusišleis.

Vadai, kurie buvo sudarę būrius ir išėję į miškus, beveik visi buvo raudonieji (Mackevičius, Narbutas ir kiti). Tik vėliau paėmė baltieji valdžia pradėjo rengti savo žmones. Jų paskirtas Lietuvos kariuomenės atsargos karininkas Sierakauskas į po-

litiką nesikišo, tačiau dėjosi su raudoniaisiais ir vykdė jų programą. Baltieji nuolat blaškėsi, neturėjo jokio aiškaus plano. Pagaliau baltųjų vadovybė visiškai iširo ir raudonieji vėl turėjo perimti sukilimo vadovavimą į savo rankas.

Naujoje vadovybėje vėl randamas Lietuvos raudonųjų vadovas K. Kalinauskas. Šis toks visuomenės susiskaldymas, luomų nesantaika ir tarpusavio kovos, — sukilimui pranašavo liūdną likimą.

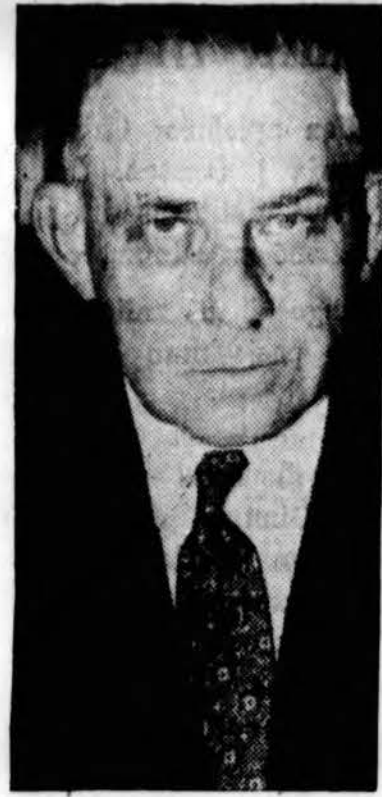
Raudonieji, grįžę į sukilimo vadovybę, vėl stengėsi sukelti valstiečius. Buvo skleidžiami atsisaukimai, kuriuose skelbiama, kad nebūsią luominių skirtumų, kad valstiečiai esą lygūs bajorams, kad pastarųjų valdomoji žemė liksianti jų nuosavybe. Prasidėjus sukilimui, greta bajorų į sukilėlių eilės stėjo kunigai, nemaža amatininkų, dvarų darbininkų ir valstiečių. Tačiau darnaus luomų sutarimo nebuvo.

Sukilimo gaisras

1863 m. sukilimo gaisras jau buvo apėngęs Lenkiją ir Lietuvą ir kalbėta tik apie sukilimo terminą. Lenkijos raudonieji nutarė pradėti sukilimą 1863 m. sausio 22 d. tačiau Lenkijoje sukilimo pradžia nepavyko, o Lietuvoje niekas ir nesukrutėjo. Lenkijos dvarininkai pabūgo paskelbto sukilimo, nes valstiečiai atsiskė duoti dukles ir eiti lažą. Tie patys dvarininkai ne tik kad nestojo į sukilėlių eiles, bet patys padėjo rusams gaudyti sukilėlius.

Lenkijos sukilimo vadovybė norėjo tvarkyti ir Lietuvos sukilimą ir buvo nutarusi pradėti sukilimą Lietuvoje balandžio 30 d., tačiau Lietuvos raudonieji to termino nelaukė ir jau kovo mėnesį pradėjo bruzdėti ir užpuldinėti rusus.

Sukilėlių būriai, vadovaujami kun. Mackevičiaus, Narbuto ir kitų, traukė į miškus. Vyriausiu Lietuvos sukilėlių vadu buvo paskirtas rusų generalinio štabo ats. karin. Sierakauskas. Jis paruošė sukilimo planą. Sukilėliai turė-

R. L. Williams, naujas Chicago and North Western geležinkelio Chicago ofiso viršininkas. (Acme telephoto)

jo mažais būreliais puldinėti rusus ir atiminėti iš jų ginklus, nes ginklų trūko. Sukilėlių tik maža dalis buvo ginkluota šautuvais, o daugumas dalgiais, kuriuos Sierakauskas laikė galingu ginklu sukilėlių rankose.

Sukilėlių būreliai vienur kitur pradėjo užpuldinėti rusus, bet ir rusai padarydavo nemaža nuostolių sukilėliams. Sierakauskas, būdamas rusų generalinio štabo karininku, panoro sudaryti tikslesnį puolimo planą. Balandžio mėnesį Sierakauskas ruošėsi užimti Daugpilį, sudaryti nepereinamą rusams užtvartą ir turėti laisvą susisiekimą su jūra. Sukilėliai tikėjosi iš kitų valstybių gauti ginklų, o patogiausias kelias būtų jūra.

Balandžio mėnesį vienas sukilėlių būrys užpuolė gabenamą į Daugpilį ginklų tran-

sportą ir laimingai jį atėmė, bet vietiniai sentikiai išdavė sukilėlius. Rusai puolė sukilėlių būrį, jį sumušė ir atsikėmė ginklus. Valdžia, atsidėkodama sentikiams, leido jiems kankinti vietinius gyventojus ir grobti jų turtus.

Zemaičiuose Sierakauskas sumanė sudaryti visos kariuomenės branduolį. Iš Vilniaus jis vyko per Kauną į Sėtą ir čia rinko savo žinion veikiančius sukilėlių būrius. Kun. Mackevičiaus, Dulskio, Kalyškos ir kiti būriai pasidavė Sierakausko valdžiai. Tuo būdu buvo sudarytas didelis pulkas partizanų, tik nebuvo kuos juos apginkluoti. Pulkas nuo Sėtos vyko į Krementiško girias, apie Kėdainius. Sukilėlių eilės pakeičiui didėjo. Balandžio 19 d. sukilėliai prisiekė tarnauti Tėvynei ir ją ginti. Toliau visas pulkas traukė Vadaktų kryptimi. Tas žygis buvo panašus į procesiją. Kunigai iškilmingai sutikdavo sukilėlius ir juos laimindavo. Pasitinkant skambėdavo bažnyčių varpai ir buvo giedama "Te Deum laudamus". Žmonės su džiaugsmu pasitikdavo sukilėlius, mergaitės berdavė gėles. Lietuvių viltys buvo nukreiptos į sukilėlius. Visi laukė tos valandos, kada subirės vergijos pančiai ir lietuvius bus laisvas.

Sukilėlių pulkas rinkosi į Raguvos miškus, apsisėjo ties Genitinių kaimų ir toliau manė eiti Daugpilio kryptimi ir sudaryti nuo rusų užtvartą. Tačiau rusai irgi sekė sukilėlių žygį ir ruošėsi užstoti jiems kelią. Sierakauskas, sužinojęs apie priešo artinimąsi, pasiskubino tinkamai su-

tikti Lietuvos engėjus ir pats juos užpulti. Kautynėms buvo parinkta pelkėta vieta, per kurią ėjo paprastas keliukas. Šauliams vadovavo Kalyška ir Antanavičius. Jie turėjo pulti priešą abipusiai kelio, o dalgininkai, vadovaujami paties Sierakausko ir kun. Mackevičiaus, turėjo pulti priešą iš užpakalio ir neleisti jam atsitraukti.

Rusų priešakinės dalys nepastebėjo sukilėlių. Kazokų joja ramiai sau praslinko. Pasirodė pėstininkai. Jie važiuvo vežimuose ir nesitikėjo sukilti priešą tokioje nepatogioje pozicijoje. Staiga pasigirdo šūviai, sutratėjo salvė. Miško aidas pakartojo šūvių garsus. Rusai pakriko ir norėdami atsitraukti metėsi į dešinią sparną, tačiau čia juos pasitiko kun. Mackevičiaus dalgininkai. Priešas visiškai pakriko ir pradėjo bėgti pelkėmis, tačiau ne vienas čia suklumpo ir buvo sukilėlių nudėtas. Tose kautynėse rusų žuvo per 40 karių ir 60 buvo sužeista. Sukilėlių buvo užmušti ir 4 sužeisti.

"Karys"

Aukso Grūdetai

Dažnai meilė nežino ribų, bet labiau už viską dega.

Jei tavo meilė bus gryna, tiesi ir prideranti, netapsi jokio daikto vergu.

Meilė dirbdama nepailsta, surišta pasilieka laisvėje, bauginama nenugąsta, bet kaimėlė naštos neįaučia, darbo nebijo, daugiau nori negu gali, jei nieko nėra negalimo, nes mano, jog visa ji gali ir visa kas jai yra leista.

Tikra žmogaus tobulybė yra paties savęs išsižadėjimas: ir žmogus patsai savęs užsi-gynęs yra labai laisvas ir neturi pavojų.

Ką gali tau padaryti žmogus žodžiais ir išjuokimais? Jis labiau kenkia sau, negu tau: ir negalės nuo Dievo teismo išbėgti, nors kažin-kui jis būtų.

sio sutvėrimo, kurs Dievo gėrybės tau neprimintų.

REUMATIZMAS SAUSGĖLĖ

Nešikankykite savęs skausmais: Reumatizmą, Sausgėlę, Kaulų Gėlimą, arba Mėšilungtį — raumenų sunkumą, nes skaudėjimai naikina kūno gyvybę ir dažnai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND moteris lengvai prašina viršminėtas ligas: mums šlandien daugybė žmonių stundžia padėkoms už \$5c, arba dvi, už \$1.05. Knyga: "SALTINIS SVEIKATOS", augalinis gydymas — kaina 50 centų.

pasveikite. Kaina 50 centų. Per

Justin Kulis 3259 S. Halsted Street, Chicago, Illinois

THE AWFUL PRICE YOU PAY FOR BEING NERVOUS

Check Below And See If You Have Any Of The Signs

Quivering nerves can make you old and haggard looking, cranky and hard to live with — can keep you awake nights and rob you of good health, good times and jobs. Don't let yourself "go" like that. Start taking a good, reliable tonic — one made especially for women. And would you ask for anything whose benefits have been better proved than world-famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound?

Let the wholesome herbs and roots of Pinkham's Compound help Nature calm your shivering nerves, tone up your system, and help lessen distress from female functional disorders. Make a note NOW to get a bottle of this time-proven Pinkham's Compound TODAY

without fall from your druggist. Over a million women have written in letters reporting wonderful benefits. For the past 60 years Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound has helped grateful women go "smiling thru" trying ordeals. Why not let it help YOU?

JUST KIDS—During The Sermon!

THINGS THAT NEVER HAPPEN

Advertisement for 'MIRACLE WHIP' featuring an illustration of a woman and a product jar. Text: 'DON'T FORGET TO SEND THE MIRACLE WHIP. A FLAVOR ALL ITS OWN THAT MILLIONS PREFER.'

Advertisement for 'PIRKDAMI DABAR ELEKTRIKINI REFRIGERATORIU GALITE SUTAUPYTI nuo \$35.00 iki \$65.00'. Includes an illustration of a refrigerator and contact information for 'Roosevelt Furniture Co. 2310 West Roosevelt Rd. Chicago. Tel. Seeley 8760'.

Advertisement for 'MURINE FOR YOUR EYES Night and Morning'. Includes text: 'Write for Free Book "A World of Comfort for Your Eyes" MURINE COMPANY DEPT. H.S. CHICAGO'.

Advertisement for 'Beauty Shop CURLS' featuring 'NEW "AUTOMATIC" Roll Curl'. Includes an illustration of a woman's head with curls and text: 'SIMPLY... Curl As You Comb. Away with your curlers... away with your curling gadgets! Here's the last word in easy curling methods. It's the new "Automatic" Roll-curl, with a regular comb at one end and a magic disappearing comb at the other. You simply curl as you comb... with one end you comb, with the other you curl easily, quickly and with beauty shop perfection. For all Types of Curls, Ringlets, etc. Only 35¢ FOR SALE AT YOUR LOCAL F. W. WOOLWORTH CO. STORE'.

WISCONSINO LIETUVIŲ ŽINIOS

Kenosha

Šv. Kotrinos ligoninėje sunkiai serga Ona Baradinskienė. Prašome pažįstamus ją aplankyti ir ligoje paguosti.

Ryt dieną, liepos 30 d., Šv. Onos dr. ja rengia bankietį pagerbinui visų Onų, Marijonų ir Magdalenų. Pagerbinas įvyks tuoj po paskutinių šv. Mišių. Rengėjos kviečia visus atsilankyti, nes pelnas eis į fondą iškloti bažnyčios grindis. Visi prie šio parengimo prisidėkime ir parodykime mūsų gerb. klebonui, kuris ilsisi ir gydosi, kad nors ir jo su mumis nėra, bet mes dirbame taip, kaip kad ir jis būtų mūsų tarpe.

Gavau žinią iš gerb. klebono kun. Prano Skrodenio, M.C., kad ilsisi ir sveikata stiprėja. Džiaugiasi gavęs pro-

gos pasilsėti, nes žiemą sunkiai sirgo. Prašo pasveikinti visus parapijonus ir pažįstamus. Neužilgo grįš pas mus. Linkime linksmai atostogas praleisti ir sveikam sugrįžti.

Brangūs parapijony, padarykime mūsų klebonui surpyzą, būtent kurie dar nedavė aukos į fondą atnaujinti bažnyčios grindis, stengkitės dabar aukoti, kad parvažiavęs galėtum tuoj darbą pradėti. Bus linksma ir mums patiems, kad nesnaudėme, kuomet klebono nebuvo namie.

Šeštadienį išpažinties eina sodalietės ir Gyvojo Ražančiaus dr. ja, o sekmadienį per pirmas šv. Mišias bendrai prie šv. Komunijos. Po mišių sodalietės turės susirinkimą.

Rap.

KAS GIRDĖT WAUKEGANE

Pas Mus Viskas Nauja

Įvykęs vakaras liepos 23 d., pagerbinui buvusio vikaro kun. V. Urbos ir dabartinio vikaro kun. Albino Kiškūno, tikrai buvo sėkmingas. Vakarienių dalyvavo apie keturi šimtai parapijonų ir svečių, jų tarpe ir kun. Urbos motinė ir svečias kun. S. Rakauskas, profesorius St. Bede's kolegijos, kuris dabartiniu laiku leidžia atostogas pas tėvelius.

Po gardžios vakarienės, kurią tokią tik moterų Rožių choro narės galėjo pagaminti, šv. Baltramiejaus choro pirm. Antanas Burba, padaręs įžanginę kalbą pavedė vakarui vadovauti choro pionieriui P. Bujanauskui, kuris labai gražiai nupiešė kun. Urbos darbuotėje tarpe mūs, ir linkėjo naujam vikarui taip pat su mumis iš vien darbuotis.

Šv. Baltramiejaus choras, vadovaujant varg. S. Žyliui, padainavo keletą vakarui pritaikintų dainų. Esant šiltam orui, įvairių katalikiškų draugijų pirmininkai išreiškė savo pagarbą atstojimui. Kalbėjo anglų kalba kun. S. Rakauskas, vėliau kun. Urba ir kun. Kiškūnas. Kun. Urba kalboje neužmiršo ir savo naujo klebono kun. Albavičiaus įsakymų pakviesti vaukeganiečius į būsimą Dievo Apvaizdos parapijos pikniką, rugp. 6 d.

Vakaras baigtas šokiais.

Porai savaičių atostogų išvyko Elena Jakaičiūtė su Jono Jakaičio žmona iš Chicago. Išvyko į New Yorką, kur atlankys brolių Juozą Jakaitį, Pasaulinę Parodą ir kitas įdomesnes vietas.

Šv. Baltramiejaus choras šį sekmadienį turės metinį išvažiavimą prie Deep Lake. Per sumą bažnyčioj chorą pavaduos Moterų Rožių choras.

Senas parapijonas Pranas

ŠIAUNIOS VESTUVĖS

Aldona Cukuraitė ir Antanas L. Miliuskas, Jr.

Sekmadienį, liepos 30 d., 2:30 valandą popiet, švento Antano parapijos bažnyčioje, Cicero, Illinois, įvyks tikrai šiaunios vestuvės. Gerai žinomų ciceriečių Miliuskų sūnus Antanas apsisve su Dievo Apvaizdos parapijos blynteriu Antano ir Veronikos Cukurų dukterim Aldona. Tai tikrai bus linksma vestuvė, nes Antanas Miliuskas ir Aldona Cukuraitė yra populiari, visų mylimi jaunuoliai. Vestuvių puota įvyks Community Hall, 1820 South 51st Street, Cicero, Ill. Tame pokyliui programa išplėdyta "Margučio" choras. Sokiams grieš George Victor'o orkestra.

Kaip čia galėjo pasitaikyti, kad Antano Miliuskos sūnus Antanas veda kito Antano Cukuro dukrelę Aldoną? Abu Antanai suvienija savo reikalus leiddami savo vaikus prie altoriaus sudėti išikimybės priesaiką.

Jaunai porai daug laimės gyvenime linkime!

CICEROS LIETUVIŲ NAUJIENOS

Garnio Dovana

Liepos 22 d. Antanas ir Anastazija Valančiai susilaukė devynių svarų mergaitės. A. Valančienė randasi Loretto ligoninėje dr. Simonaičio priežiūroje ir labai gerai jaučiasi. Už kelių dienų jau bus namie. Smagi

Akad. Rėmėjų Dėmesiu

ARD 9 skyr. pusmetinis susirinkimas įvyks rugp. 1 d., šv. Antano parapijos mokyklos kambaryje, 7:30 val. vakare. Dėl kai kurių netikėtų įvykių, šis pusmetinis susirinkimas suvėluotas. Visos narės prašomos atsilankyti,

nes yra daug svarbių reikalų svarstymui, ypač rengimasis prie Akademijos Rėmėjų centro pikniko, kuris įvyks rugp. 20 d. Marquette parke, prie 68-tos gatvės ir California ave. Ciceros 9 skyrius rengiasi skaitlingai dalyvauti šiame centro piknike. Girdisi, kad ciceriečiai ne tik su devyniom dovanom atsilankys, bet prie to turės ir daug kitokių įvairenybių. Tai neužmirškite rėmėjos atsilankyti į šį susirinkimą. Rėmėja

Jeigu tu moki tylėti ir kentėti, be abejo, išvysi Dievo pagalbą. Jei tavo širdis būtų teisi, tuomet visoks sutvėrimas tau būtų gyvenimo veidrodžiui ir šventos išminties knyga.

Aplink mus

Šiandien apleidžia Chicago ir keliauja į Dayton, Ohio, apsigyventi daktaras ir ponias Bloženienė su sūnum.

Laimingos jiems kelionės ir geriausio pasisekimo naujajai vietai!

Šiomis dienomis kun. A. Baltutis, Gimimo parap. klebonas, gavo ypatingai svarbią laišką, kurį čia skelbiame: "I am sure that you will be glad to know, so that you can inform your congregation, that St. Rita High School intends to offer classes in the Lithuanian Language this coming September. Upon request, our Father Provincial has sent us Rev. S. J. Cibulskis, O.S.A., to handle this work".

Šį laišką parašė kun. R. P. Fink, Šv. Ritos mokyklos direktorius. Laiškas yra ypatingai svarbus ir, be abejo, jį bus atkreipta rimto dėmesio.

Juk tai bus pirmoji kita-taučių vidurinioji mokykla Chicagoj, kuri įveda lietuvių kalbos pamokas.

Šv. Ritos mokyklą lanko apie 100 lietuvių, ir, be abejo, jie naudosis proga geriau išmokyti savo tėvų kalbą ir gaus už tai mokyklos mokslo kreditą.

Tai atsiekta gerb. kun. Baltučio rūpestingumu.

Gerb. kun. Augustinas Petraitis, Šv. Kazimiero parap. klebonas, Worcester, Mass., paviešėjęs porą dienų pas savo brolių ir kun. Baltutį Chicagoj, lėktuvu išskrido namo, kur jo laukia svarbios pareigos ir galutinas Moterų Sąjungos seimo, būsinčio rugpiučio 7 — 10 dd. Kun. Baltutis surengė retam svečiui išleistuvių puotą.

Adv. F. Mast (Mastauskas) šią vasarą praleidžia Chicagoj. Jis jau "senas" žmogus, mat, šiemet jam sueina lygiai 50 metų amžiaus. Apie tai savo laiku parašysime plačiau.

Dr. C. Obritis, adv. Mast žmona, turi plačią praktiką. Priklauso prie kelių ligoni-

nių. Yra ir šv. Kazimiero Sersų Loretto ligoninės gydytojų štabo narė. Jos ofisas yra ant 63-čios gat. prie So. Western Ave.

Lietuvos Universiteto studentų choras, kaip skelbiama, Chicagoj būsiąs tarp rugsėjo 20 ir 25 dd. New Yorko Parados Chicago komitetas, kuriam pirmininkauja komp. Antanas Pocius, jau ruošiasi chorą tinkamai pasitikti ir surengti koncertą ir balių. Manoma, kad koncertas bus Orchestra Hall, o balius viešbutyje.

Į Lietuvį Dieną New Yorko pasaulinėj parodoj tikrai važiuos L. Vyčių, Birutės ir Pirmyn chorai. Šių chorų vedėjai — J. Sauris, Bijanskas ir K. Steponavičius daug dirbuojasi, kad choras tinkamai prirengti.

SHE LOST 20 POUNDS OF FAT

Feel full of pep and possess the slender form you crave—you can't if you listen to gossipers. To take off excess fat go light on fatty meats, butter, cream and sugary sweets—eat more fruit and vegetables and take a half teaspoonful of Kruschen Salts in a glass of hot water every morning to eliminate excess waste. Mrs. Elma Verille of Havre de Grace, Md., writes: "I took off 20 lbs.—my clothes fit me fine now." No drastic cathartics—no constipation—but blissful daily bowel action when you take your little daily dose of Kruschen.

Keliavite Vikingų laivais

LIETUVA

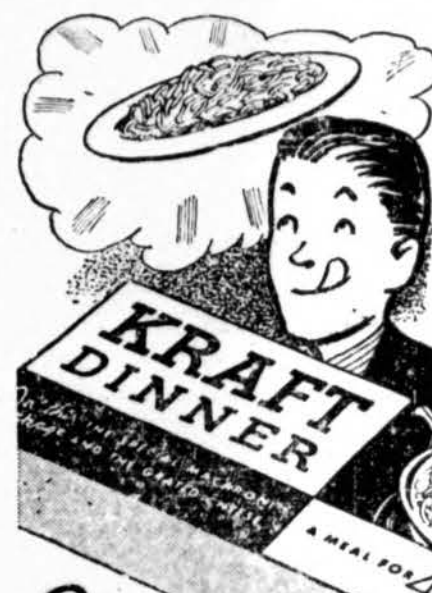
Per Gotenburgą, Švedija

Laivų išplaukimai iš New Yorko:
M. S. Kungsholm, rugp. 19
S. S. Drottningholm, rugp. 29
M. S. Gripsholm, rugs. 8

* Tamstos kelionel niekas nepatarnaus geriau prirengti, kaip Tamstos vietinis laivakorčių agentas, arba:

SWEDISH AMERICAN LINE
181 No. Michigan Ave.
Chicago, Illinois

Delicious
MACARONI-
AND-CHEESE.
READY IN 9 MINUTES

SVARBU ŽINOTI

Dabar Anglių Kainos Žemiausios

Prašome nelaukti kada pabrangs. Pirkite tuojau kada anglis yra sausas, pigios ir jų pristatymas lengvas.

Nepamirškite obalsio: "Lietuvis pas lietuvi". Pirkite anglis ir aliejų iš:

Grant Works Coal and Oil Company
ADOMAS BERNADIŠIUS, Sav.
16th St. ir 49th Court Cicero, Illinois
TELEFONAS CICERO 311

NAUJAUSI IR GERIAUSI RAKANDAI

PIGIAUSIA KAINA — CASH ARBA
LENGVAIS ĮMOKĖJIMAIS
Barskis Furniture House, Inc.
"THE HOME OF FINE FURNITURE" SINCE 1904
1748-50 W. 47th St. Phone Yards 5069

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

SKIRIAMA AMERIKIEČIAMS

parašė

Kun. Dr. Jonas Starkus, Marianopolio Kolegijos Prof. Gramatika gerai sutaisyta ir patartina kiekvienam lietuviui ją įsigyti, ypač labai puikus vadovėlis mokykloms.

Knyga apdaryta kietais, patvariais viršeliais.

Kaina \$1.00

Užsakymus siųskite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

2334 South Oakley Avenue

Chicago, Illinois

INTERNATIONAL LIQUOR CO.

Sav. FRANK VIZGARD

Persikėlėm į Naują Vietą
Vieta daug didesnė ir moderniška įrengta.

6246-48 S. California av
Chicago, Illinois
Tel. Republic 1538-1539

Lietuvių didžiausias degtinės ir vyno sandėlis. Už laiko geriausia amerikonišką ir importuotą degtinę ir vyną.

Prieškongresinis Susirinkimas

Trečiadienį, rugpjūčio 2 d., Aušros Vartų parapijos salėje šaukiamas prieškongresinis Federacijos Chicago apskrities susirinkimas, į kurį kviečiami suvažiuoti skyrių, organizacijų ir jų apskričių atstovai, taip pat visi mūsų veikėjai. Bus aptariami svarbūs klausimai būsimam Federacijos kongresui. Visi prašomi suvažiuoti lygiai 8 val. Susirinkimas įvyks žemutinėje didžiojo salėje, kur ir per didelius karščius esti vėsu.

Valdyba

Antradienį, rugpjūčio 1 d., "Draugo" redakcijoj šaukiamas svarbus susirinkimas Federacijos Chicago apskr. valdybos narių, centralinių organizacijų ir jų Chicago apskričių pirmininkų, taip pat mūsų veikėjų būsimo Federacijos kongreso reikalu. Visi prašomi suvažiuoti 8 val. vakare.

Visus Kviečiame Mūs Piknikan

BRIGHTON PARK. — Dr. stė Saldžiausios Širdies Viešpaties Jėzaus No. 1 rengia metinį pikniką liepos 30 d., J. Liepos darže, prie 82-ros ir Kean ave. Piknikas bus vienas įvairiausių, kokį draugystė yra turėjusi.

Komisija sako turi pasamdžius orkestrą vieną geriausią. Taip pat bus ir įaimėjimas net penkių dovanų: vyriško laikrodėlio, trijų dovanų pinigais ir dviejų bonkų degtinės.

Norkus, dr. jos narys, apsiėmė visus nuvežti į pikniką savo dideliu trauku. Kurie norės važiuoti, tegul ateina 12 val. prie 44-tos ir Fairfield ave. Ten pat bus ir daugiaus trokų.

Piknikas prasidės 11 val. ryto. S.J.B.

Turėk Dievą prieš akis, o vaidijančiais žodžiais nesipyruok.

WEST SIDE. — Rutos daržo rengimo pikniko komisijos nariai, kurie dang pasidarbavo su kitais steigiant šį daržą, ir dabar į 24 valandas tie patys daržo įsteigėjai gražiai daržę viską sutvarkė: išdazė bufetą, šokių salę, ir biznio budas taip, kad visų praeivių akis patraukia. Šis linksmas piknikas rengiamas liepos 30 d., 10 metų paminėjimui, kaip daržė medžiai buvo pasodinti. Ta proga bus šokėjams smagi orkestra, skanūs užkandžiai, gėrimai ir įvairios dovanos. Kviečiame skaitlingai atsilankyti. Daržo įkūrėjai.

Visus Kviečiame Į Išvažiavimą

NORTH SIDE. — Vietinis politikos klubas rengia metinį išvažiavimą į Jeffersono miškus, kur northsaidiečių yra mėgiamiausia vieta. Komisija jau seniai darbuojas, kad patenkins visus atsilankiusius. Skambės per visą dieną lietuviškos dainos ir muzikos garsai.

Nuoširdžiai kviečiame visus atsilankyti ir pasivažinti su savo draugais.

Išvažiavimas įvyksta 30 d. liepos, sekmadienį, tuojuo po paskutiniųjų šv. Mišių. Lauksime visų northsaidiečių ir visiems užtikriname malonų laiką. Klubietis

Visi Dalyvaukite Dovanų Piknike

MELROSE PARK, ILL. — Liepos 30 d. šv. Jono draugija turės pikniką Pils Grove (buv. Krokovo) darže, Lake Street ir Medinah Country Club Road. Prasidės 1:30 val.

popiet. Šiame piknike bus išdalinta \$25.00 dovanomis.

Rengimo komisija iš kalno daug dirbė ir rūpinosi, kad šis piknikas būtų vienas sėkmingiausių.

Melroseparkiečiai, supradami didelį ir sunkų prisirengimo darbą, be abejonės, atsilankys skaitlingai ir patenkins veikėjus ir darbuotojus. J. K.

RADIO

PROGRESS RADIO

Primintina radio klausytojams, kad rytoj, 11 valandą prieš piet, iš stoties WGES Progress bendrovė duos nepaprastai gražią ir įdomią programą. Dainuos Kanklių choras, ved. muzikė J. Kanstavičiaus. Kalbės teisių patarėjas. Bus gražios muzikos. Be to, bus naudinga klausytojams išgirsti apie Progress krautuvės remontavimo - pagražinimo didelį išpardavimą. Nepamirškite pasiklausti ir priminti savo kaimynams. Rap. J.

BUDRIKO RADIO PROGRAMA

Sekmadienio vakare, 9 valandą, Chicago laiku, bus graži Budriko radio programa lietuviškų dainų ir muzikos iš stoties WCFL, 970 k. Programoj dalyvaus didžiulė simfonijos orkestra ir geri dainininkai. Bus gera muzika ir gražios lietuvių dainos, dainuojamos solo, duetais ir choru. Be to, bus naudingi pranešimai. Nepamirškite pasiklausti. Pranešėjas

PALAIMINTO RAMONO LULL KASDIENINĖS MINTYS Iš angliško vertė Kun. Ant. M. Karuškiškis

Liepos 29 Diena

"O Garbė ir Tobulybė! Duoti galybę nusidėti yra duoti progą turėti tikėjimą, viltį, artimo meilę ir kitas dorybes. Galybės dovana turėti tikėjimą, viltį, artimo meilę, ir panašias, yra dovana prieš apsirijimą, gašlumą ir kitas nedorybes. Todėl aš meldžiu Tave duoti man šias dorybes, ir tuomi laisvę kas-

link nusidėjimo, kad Tu man duotumei atsiminti, suprasti ir mylėti mano nuodėmes ir tuščius šio pasaulio smagumus".

Liepos 30 Diena

Tikėjimo žmogus turi Dievą savo kaimynu.

Kas tikros ir amžinos garbės ieško, tas laikinės nežiūri.

URBA FLOWER SHOPPE 4180 ARCHER AVE. Flava LAFAYETTE 6600 Gėlių šiltnamiai - Vestuvėms - Bankietams - Laidotuvėms - Papuošinams

DON'T BE GREY

Don't tolerate grey hair. Grey hair makes you look old and feel old. Try the Modern Method for Coloring Hair... CLAIROL. You'll appreciate the quick, pleasant treatment. No bleaching required to soften the hair when you use CLAIROL. You'll love the results on your hair - beautiful, natural-looking color that defies detection. See yourself as you would like to be. See your hairdresser today or send this coupon NOW.

Naturally...with CLAIROL

It sure to look for this mark of GENUINE Clairol on the bottle. The perfect combination of rich oil, soap and delicate color that can't be copied... a blend that only Clairol contains. SOAN CLAIROL, Inc. 122 West 46th St., New York, N. Y. Send FREE booklet, advice and samples.

MARIJONA KAMINSKIENE (po tėvats Šakalaitė) Mirė liepos 28 d., 1939, 6:10 val. ryte, sulaukus gilios senatvės. Gimus Lietuvoje, Vilkavickio apskr., Šunskų par., Pareslių kaime. Amerikoje išgyveno 25 met. Paliko dideliamė nulidime: 4 sūnus - Kazimieras, Jonas, Vincas, Antanas ir jų žmonas, žentą Jurkį Jankauską, dvi brolietas: Elzbieta Kaminskiene ir Ursulė Kaminskiene ir daug anūkių. Lietuvoje paliko dvi seseris: Kotryną Januškaitę ir Elzbieta Šakalaitę ir daug kitų giminių. Kūnas pašarvotas Ant. Petkaus koplyčioje, 1410 South 49th Court, Cicero, Ill. Laidotuvės įvyks rugpj. 1 dieną, 1939, iš koplyčios 8:00 val. ryto bus atidėta į šv. Antano parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingas pamaldas už velionės sielą. Po pamaldų bus nuleista į šv. Kazimiero kapines. Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus-ges ir pažįstamus-as dalyvauti laidotuvėse. Nulidė: Sūnai, Marjona, Brolietas, Anūki, ir Giminės. Laidotuvių direktorius Antanas Petkus, tel. Cicero 2109.

LIETUVOS VYČIŲ CHORO Ekskursija į Pasaulinę PARODĄ - išvyksta - Penktad., Rugs.-Sept. 8, '39 New York Central Traukiniais Pilna kaina dabartiniu laiku į abi puses \$38.90 tiktai... Štai ką gaunate: 1. Traukinio bilietą į abi puses, Chicago-N. Y., pirmos klasės, air-conditioned traukiniais. 2. Valgis du kart, nuvažiuojant ir parvažiuojant. 3. Transportaciją nuo stoties į viešbutį New Yorke. 4. Dvi naktis ir tris dienas viešbutyje. 5. Du bilietus į Pasaulinę Parodą. 6. Aplankymą New Yorko įvairenybę. 7. Aplankymą Rockefeller Center Observation Tower. 8. Privilegiją aplankyti Niagara Falls, kada grįžite namo. 9. Privilegiją pasiilkti New York'e 15 dienų, nuo dienos išvykimo iš Chicago. Pilnas informacijas apie ekskursiją teikia: "DRAUGAS" 2334 S. Oakley Ave. Tel. Canal 7790 PASTABA: Ne vien tik Vyčių Choro nariai gali dalyvauti, bet ir pašaliniai, choro rėmėjai, kurie norėtų sykiu su jais keliauti, prašomi užsiregistruot iš anksto.

JUST KIDS - How To Be a Detective 10c. By Ad Carter. THOMAS - OH THOMAS! YOU'D BETTER GET UP A LITTLE KINDLING WOOD FOR SUPPER - COME THOMAS!!! MURINE FOR YOUR EYES AT ALL DRUG STORES. GIESMYNAS Įsigykite Naują Giesmyną. Jame rasite Vilems Metams Bažnyčios Giesmos. Giesmas ir muziką patvaškė Ant. E. Pocius išleido L. R. K. Vargonininkų Provincija. Knygos kaina - 50 centai, pridėdant 10 centų peršuntimui. LIETUVIŠKAS MIŠOLELIS Šlovinkim Viešpatį. Mištos ir Mišparai, Lietuviškai ir Lotyniškai, visama Sekmadienio ir Šventėms, ir kitos Maldos ir Giesmės. Antras pataisytas leidimas. Paršė Kan. Ad. Sabaliauskas. Stipriais odos viršais, kaina - 3.75. Reikalauskite iš: DRAUGAS PUB. CO. 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Illinois

HOW TO CLEANSE AND SOOTHE TIRED STRAINED EYES. Don't suffer from burning, smarting eyes. Murine brings you quick, amazing relief. Murine's six extra ingredients completely wash away eye irritations - make your eyes feel clean, fresh, alive! Use Murine twice daily. Eye strain due to dust, driving, glare, closework, movies, reading, late hours. Murine will not correct eye deficiencies. For treatment of organic eye disorders, see a competent professional at once.

MURINE FOR YOUR EYES AT ALL DRUG STORES

GIESMYNAS Įsigykite Naują Giesmyną. Jame rasite Vilems Metams Bažnyčios Giesmos. Giesmas ir muziką patvaškė Ant. E. Pocius išleido L. R. K. Vargonininkų Provincija. Knygos kaina - 50 centai, pridėdant 10 centų peršuntimui. LIETUVIŠKAS MIŠOLELIS Šlovinkim Viešpatį. Mištos ir Mišparai, Lietuviškai ir Lotyniškai, visama Sekmadienio ir Šventėms, ir kitos Maldos ir Giesmės. Antras pataisytas leidimas. Paršė Kan. Ad. Sabaliauskas. Stipriais odos viršais, kaina - 3.75. Reikalauskite iš: DRAUGAS PUB. CO. 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Illinois

SKOLINAM PINIGUS ANT 1-MŲ MORGICŲ. Išmokėjom Už Padėtus Pinigus 4%. Ofiso val.: 9:00 val. ryto iki 5:00 vak. Pirmadieniais, Ketvirtadieniais ir Šeštadieniais iki 8:00 vak. CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION 6816 S. Western Ave. Phone GRO. 0306

GARY, IND. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI KELNER-PRUZIN Geriausias Patarnavimas - Moteris patarnauja Phone 9000 620 W. 15th Ave.

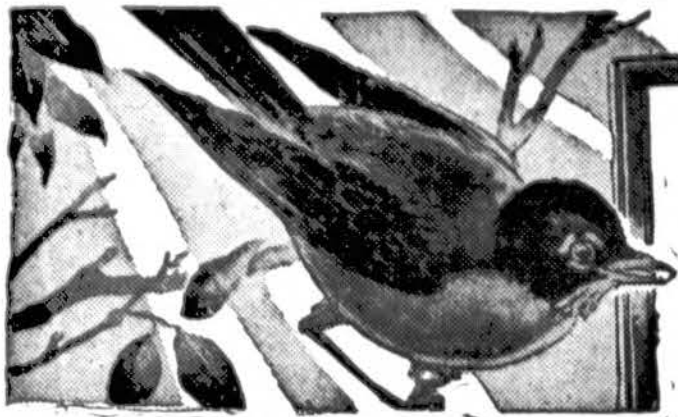
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS John F. Eudeikis SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ Visi Telefonai YARDS 1741-1742 4605-07 So. Hermitage Ave. 4447 South Fairfield Avenue Tel. LAFAYETTE 0727

DYKAI koplyčios visose Chicago dalyse. Klausykite mūsų Lietuvių radio programą Antradienio ir Trečiadienio vakarais, 7:00 valandą, iš WHIP stoties (1490 K.). Pranešėjas P. SALTIMIERAS

KLAUSYKITE New City Furniture Mart RADIO PROGRAMO ANTRADIENIO VAKARE, 8:00 VAL. iš stoties WSBC - 1210 kilocycles. Programe dalyvauja St. Louie-Louie Komediška Grupė, ir didelė eilė kitų radio žvaigždžių.

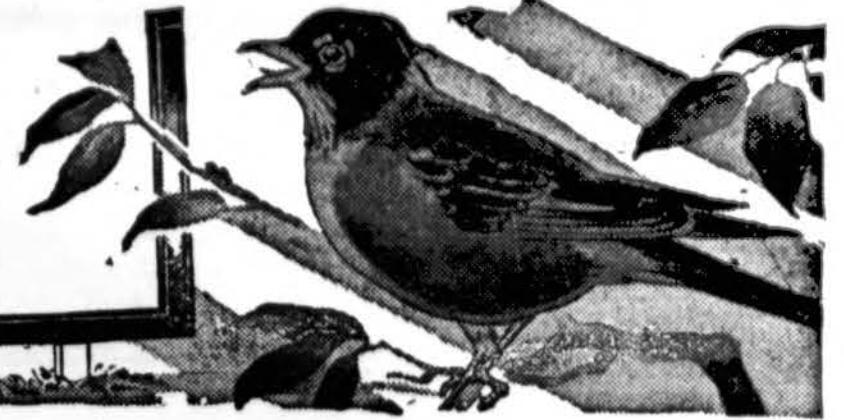
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI NARIAI CHICAGO, CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ DYKAI KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

S. P. Maziška 3319 Lituania Avenue Phone YARds 1133-1139 Antanas M. Phillips 3307 Lituania Ave. Phone YARds 4908 I. J. Zolp 1646 West 46th Street Phone YARds 0781-0782 Albert V. Petkus 4704 S. Western Avenue Tel. LAFayette 8024 P. J. Ridikas 3354 So. Halsted St. Telefonas YARds 1419 Anthony B. Petkus 6834 So. Western Ave. GROvehill 0142 1410 S. 49th Court CICero 2109 Lachawicz ir Sunai 2314 West 23rd Place Phone CANal 2515 Skyrius 42-44 E. 108 St. Phone PULLman 1270 J. Liulevičius 4348 So. California Ave. Phone LAFayette 3572

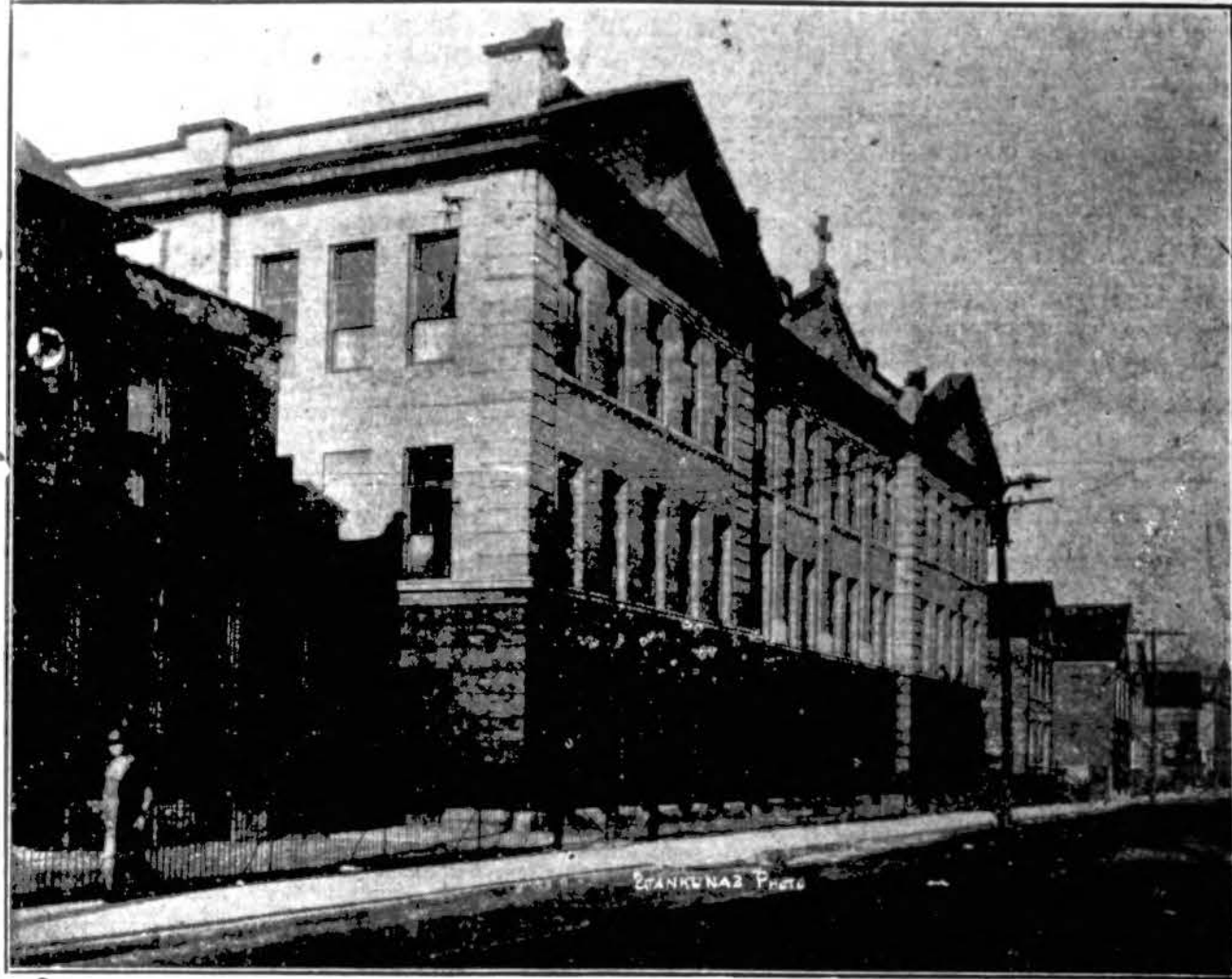

SS. Petro ir Povilo Parapijos Didelis Piknikas

Sekmadienį, Liepos-July 30 d., 1939 m. Vytauto Darže, 115 gatvė, arti Pulaski Rd.
\$100.00 laimėjimams. Nauji žaidimai kokių piknikuose dar nebuvo. Grieš Phil Palmer's Orkestra.
PARAPIJOS KUNIGAI IR KOMITETAS
Visus nuoširdžiai kviečia

ŠV. JURGIO PARAPIJA STEIGIA VIDURINĘ MOKYKLĄ

Šv. Jurgio Mokykla - Seniausia Lietuvių Mokykla Amerikoje. Aukštesnei Mokyklai jau Gautas Leidimas. Mokytojas Šv. Kazimiero Seserys.

Šį rudenį prie Šv. Jurgio parap. mokyklos Chicagoje pradeda veikti aukštesnioji mokykla - High School.

Chicago lietuvų katalikų visuomenė šią žinią, be abejonės, palankiai sutiks.

Šia proga tenka pažymėti, kad Šv. Jurgio parapija yra seniausia vakarinės valstybės. Ji turi puikią gotišką stiliaus bažnyčią, puikius, esdvius mokyklos rūmus, didelę auditoriją, nemažai seserims mokytojoms namai, klebonija. Visi pastatai sukoncentruoti aplink gražų kiemą. Skolų Šv. Jurgio parapija kaip ir nebūti.

Mokyklai 45 metai

Šv. Jurgio parapijos mokykla įsteigta 1894 m. Pirmasis jos mokytojas buvo Dau-gelavičia. Jis dar begyvena parapijoj ir užsiima bizniu - pieno įmone.

Po kelių metų buvo pakviestas Seserys Nazarietės, kurios mokytojavo ligi 1923 metų. Mokinių skaičius siekdamo ligi tūkstančio. Šv. Kazimiero Seserys užėmė mokyklą 1923 m. Tada buvo 881 mokinys.

Šią mokyklą yra baigę nemažai žymių asmenybių: kunigų, daktarų, advokatų, inžinierių ir kitokių profesijų žmonių. Tai Šv. Jurgio mokyklos pasididžiavimas.

Steigiama High School

J. M. gerb. prel. M. L. Kruszas, Šv. Jurgio parap. klebonas, jau seniai suko galvą, kaip įsteigti aukštesnę mokyklą. Tam kliudė skolos, vietos stoka bei tinkamų mokytojų.

Sios kliūtys nugalėtos.

Būsimąjį rudenį sumanytas vykdomas į gyvenimą. Sumanyti pritaria parapijos komitetas, Seserys Kazimierietės sutiko prisūsti ketetą gabių, gerai išmoksintų mokytojų tiek, kiek jų reikės pradėti vidurinei mokyklai.

Jau yra gautas ir Arkivyskupijos mokyklų tarybos leidimas. Taip pat gauta programa ir nurodymai. Tarybos laišką ir programą paskelbiame, kad tėvai, leisdami savo vaikus į Šv. Jurgio parap. High School, žinotų, kad toji mokykla iškart atsistoją ant tvirtų pagrindų. Laiško turinys yra toks:

Archdiocese of Chicago School Board
755 North State Street
Chicago
Superintendent's Office

June 15, 1939

Rt. Rev. Msgr. M. L. Kruszas, St. George's Rectory, 3230 So. Auburn Avenue, Chicago, Illinois.

Dear Monsignor Kruszas:

In accordance with your request I am sending you a list of the subjects taught in our two-year academic high schools and the textbooks used for these subjects.

A two-year academic course will enable your children to enter the third year of any public or Catholic high school. To offer a two-year commercial course to the children immediately after their graduation from grade

school is not so satisfactory. It is much better to give a commercial course in the third year after a two-year academic foundation has been laid.

If you decide to open a two-year academic high-school, it will be necessary to have qualified teachers who have A.B. degrees.

With kindest personal regards and best wishes, I remain

Very sincerely yours,
Very Rev. Msgr.
D. F. Cunningham
Superintendent of Schools

List of Textbooks suggested for use in the new High Schools:
First Year

Religion - Champion's Catholic Action I (Sadlier).

Lithuanian - English - Tressler's English in Action (Heath); Tanner's Correct English, 2nd Course (Ginn); Miles, Greenlaw, Elson, Keek's Literature and Life Book I (For reading and studying types off literature) - (Scott-Foresman).

Gross - Smith - Shauffer - Colette: Good Reading, Adventure, Rev. (Ginn)

Latin - Scott, Sanford, Gummere's Language; Literature and Life, Book I - (Scott - Foresman)

Smith - Thompson First Year Latin (Allyn and Bacon); Gray and Jenkins, Latin for Today First Course, Rev. Ed. (Ginn)

Graves First Latin (Bruce Pub. Co.)

General Science - Pieper and Beauchamp's Everyday Problems in Science (Scott-Foresman)

Wood and Carpenter, Our Environment (Allyn and Bacon)

History - Betten's Ancient and Medieval History (Allyn and Bacon)

Pahlow's Mans' Achievement, VI. I (Ginn and Company)

Community Civics - Edmonson and Dondineaus's Citizenship Through Problems (Maemillan)

Mathematics - (Algebra) Edgerton and Carpenter's Algebra (Allyn and Bacon)

Hawkes, Luby, Touton, First Year Algebra (Ginn)

Second Year: List of textbooks suggested for use in the new High Schools:

Religion - Champion's Catholic Action II (Sadlier)

Lithuanian - English - Tressler's English in Action (Heath)

Tanner's Correct English, 2nd Course (Ginn)

Miles, Greenlaw, Elson, Keek's Literature and Life, Book II

(For reading and studying types off literature) (Scott-Foresman)

Cross, Smith, Shauffer - Good Reading, Achievement, Rev. (Ginn)

Latin - Scott, Sanford, Gummere's Language, Literature and Life, Book II (Scott-Foresman)

Scudder's Second Year Latin (Allyn and Bacon)

Gray and Jenkins, Latin for Today 2nd Yr. Rev. Ed. (Ginn)

History - Father Kaufman, S. J. Modern Europe (Allyn and Bacon)

Pahlow's Man's Achievement, Vol. II (Ginn)

Mathematics - (Geometry) Avery's Plane Geometry (Allyn and Bacon)

Wledon and Knickerberger's Plane Geometry (Ginn)

Šv. Jurgio aukštesnioji mokykla - arba High School prasidės rugsėjo 5 d. Registraciją seserys pradės kelias

savaite anksčiau. Mokestis bus \$2.50 į mėnesį. Už knygas reikės mokėti mažą nuomą.

Popierą, pašalinius bei plunksnas turės mokiniai turėti savo. Apart aukščiau išminėtų dalykų "subjects", bus dėstoma muzika, drama ir atletika. Vienu žodžiu, Šv. Jurgio parap. High School bus mokinama viso to, kas ir kitose aukštesnėse mokyklose mokoma. Mokiniai bus mokiami, auklėjami katalikiškoje lietuviškoje dvasioje. Brangiausi turtą, ką tėvai gali duoti savo vaikams - yra mokslas, o už vis labiau lietuviškas katalikiškas auklėjimas.

Vaikai ir mergaitės bus priimami ne tik iš Šv. Jurgio, bet ir iš kitų kaimyniškų parapijų.

Sveikiname Šv. Jurgio parapiją ir jos kleboną J. M. gerb. prel. M. Krušą, pradėjusį tikrai svarbių ir reikalingą darbą. Geriausių sekmių!

BRIDGEPORT. - Dr. ja Šv. Onos eis "in corpore" prie šv. Komunijos liepos 30, 7:30 val. ryto. Narės malonė-kite susirinkti 7 val. ryto Šv. Jurgio parap. mokyklon. Vi-

Pranešimai

BRIDGEPORT. - Dr. ja Šv. Onos eis "in corpore" prie šv. Komunijos liepos 30, 7:30 val. ryto. Narės malonė-kite susirinkti 7 val. ryto Šv. Jurgio parap. mokyklon. Vi-

sus sykiu eisime į bažnyčią. M. Kareiva, fin. rašt.

UTILITY LIQUOR DISTRIBUTORS

Incorporated
Tel. Prospect 0745-0746
Wholesale Only
5931-33 So. Ashland Ave.

Pas mus galima gauti tikrai Lietuvišką Importuotą Valstybinę Degtinę.

Mes ir Visi Mūsų Darbininkai Esame Lietuviai. Pp. F. ir M. Dzindzindal, Savininkai.

CLASSIFIED

PARDAVIMUI NAMAI
Pirkite šį namą. Viena randa išmokės jums namą; o ant antros galės patys gyventi dykai. Dviejų fletų namas po 6 kambarius; pirmas fletas apsidomas; garadzius; gera transportacija; arti mokyklų, bažnyčių, parkės, bulvaro ir kitų patogumų. Cash tereikia įmokėti tik \$500.00. Pilna kaina \$3000.00
Taipgi 5 kambarių medinis cottage su plotu žemės. Arti 63-cios gatvės. Parsidoda pigiai ir ant išmokėjimų. Užtikriname teisingą patarnavimą. Chas. Urnich (Kazys Urnikas), 2500 West 63rd Street, tel. PROSPECT 6025.

PARDAVIMUI NAMAS
Parduoti nebrangiai 2 fletų medinį namą. Naujai apkalta asbestos popiera, atrodo kaip mūrinis. Ap-sidomas furnace heat. Yra tuščias lotas ir garadzius prie šalies. Viskas gerame stovyje. Atsišaukite: 1416 So. 49th Court, Clear, Ill.

PARDAVIMUI PUSININKO
Pateikau partnerio prisidėti su \$2500.00. Turiu puikią vietą Florid-joj; oragė sodas; resortas; kiti patogumai. Esu pavienis. Atsišaukite: S. Jonaitis, 1448 S. Kedzie Ave.

Apleidžiu janitorius darbas; alga \$230.00 į mėnesį. Išvažiuosiu į Florid-ją rugs. 10 d.; galu pasiminti du pasąžierius. S. Jonaitis, 1448 South Kedzie Avenue.

PARDAVIMUI BIZNIS
Gresenė ir delicatesen. Gera ap-sidomas. Pragyvenimui kambariai užpakaly. Turime parduoti pigiai. Priežastis parduomo - liga. Atsišaukite: 2438 W. 59th St., telefonas PROSPECT 1249.

PARDAVIMUI ŪKIS
Parduotuvė 20 akery ūkis su naujais būdiniškais ir gyvuliniais. 28 mylios nuo Chicago, į piet vakarus, ant Kean Ave. Prievarstas grįžti į savo bižni, todėl parduodu pigiai. Rašy-kite: Tony Zabela, Route 1, Box 72, Frankfort, Illinois.

PARDAVIMUI RAKANDAI
Parduotuvė rakandai parlor, dining, ir miegamų kambarių. Pama-tykite nuo 2 iki 7 valandos. 7036 So. Artesian Ave., Antras aukštus.

PARDAVIMUI NAMAS
2 aukštų mūrinis namas Bridgepor-te; 6 ir 5 kambariai. Kaina \$2,500; \$1,000.00 cash, balansas \$150.00 į mėnesį. Savininkas: 3236 So. Halsted Street, telefonas CALUMET 4118.

RENDON KRAUTUVĖ
Gera vieta dėl delicatesen'o arba plaukų kirpyklos. Renda pigi. 2555 South Honore Street. Šaukite savininką: DREXEL 1638.

PARDAVIMUI
Parduotuvė pilnai įrengtas fotografo studija. Turime parduoti iš priežastis mirties. Atsišaukite, 6823 So. Western Avenue, Chicago, Ill.

PARDAVIMUI FIXČERIAI
Parduotuvė pigiai - pilnas setas bučėrnės fixčerių. Parduotu vienas sykiu arba atskirai. Atsišaukite: John's Market, 2845 West 63rd St., telefonas PROSPECT 4121.

RENDON KAMBARYS
Rendon kambarys, Brighton Park; prie mažos šeimynos. Visi patogumai. Dėl platesnių informacijų, šau-kite: LAFayette 6858, 2906 West 39th Place, Chicago.

PAIEŠKAU DARBO
Pateikau bile kokio darbo. Esu paty-rust namų ruošoje, restorane, ofi-si; esu gabi dramatiškai, moku suiti, ir megsti, dirbti rašoma maš-i-ns. Dirbsiu ant dienos savaitės, arba nuolatiniui. Anestazija Preeti-kaitė, c-o Drugas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Illinois.

PARDAVIMUI NAMAS
5-kambarių mūrinis namas, ekstra kambarys patogėje; 2 total, 2 ka-ry garadzius. Tikrai puiki vieta. Viena iš geriausių aplinkų. Parduodu pigiai, nes išvažiuosiu iš A-merikos. Atsišaukite: 6830 So. Ar-tesian Avenue.

PIRMOS RŠIES JUODŽEMIS
- gėlynomis ir žolynams. Parduoda-me bušelis ar vežimais.
1 bušelis 25c; 5 bušeliai \$1.00; 15 bušelių \$2.50.
Stanley Gavcus, 110 So. Ridgeland Ave., Worth, Ill., tel. Oak Lawn 193J-1.

TURTAS VIRŠ - - - - \$3,300,000.00 ATSARGOS KAPITALAS - \$250,000.00

Per 30 metų niekadoms neišmo-kėjom mažiau kaip 3% už padė-tus pinigus. Kiekvieno indėlio apdrausti iki \$5,000. - Vedu-siat porai iki \$15,000. PO U. S. Government priežiūra. DIDŽIAU-SIA LIETUVIŲ FEDERAL SA-VINGS ISTAIGA CHICAGOJ.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASS'N OF CHICAGO
4192 S. ARCHER AVE. Justin Mackiewicz, Pres.

Automobilių Savininkai

\$10,000 Public Liability \$5,000 Property Damage
APDRAUDA
Neprarasikite Savo Namų Savo Darbo! Savo Gyvenimo Taip pat!

SUTAUPYKITE 25%

Kuponas atneš jums pilnas informacijas apie Illinois Financial Responsibility Law ir Apdraudą, kuri jums reikalinga. Jūs taipgi gausite dykai "card case", į kurį galite įdėti automobiliui vairuoti leidimą ir identifikavimo kortelės.

Kainuoja \$3.46 į mėnesį per 10 mėnesių
Metinė "Policy" išmokama per 10 lengvų išmokėjimų
Būkite Tikri - Apsidrausite - Fidelity Būdu

FIDELITY INSURANCE AGENCIES, Inc.
175 West Jackson Boulevard
CHICAGO, ILLINOIS
Room A-1038 - Wabash 3066
Gerbiamieji:
Be jokių prievolių, prašau jūsų agento išaiškinti man Illinois Financial Responsibility Law. Aš taipgi gausiu "Card Case" be jokios prievolės.
ATEIKITE..... DIENA..... LAIKAS.....
VARDAS
ADRESAS
TEL..... KARO RŪŠIS.....

RŪTOS DARŽO ĮKŪREJAI
Rūtos Daržo 10 Metų Sukaktuvių Proga
- rengia -
PIKNIKA
SEKMADIENĮ, LIEPOS-JULY 30 D., 1939 M.
Rūtos Darže, 2333 West 23rd Place
Pradžią 5 valandą popiet
Visi atsilankusieji turės progą laimėti vieną iš gražių dovanų, kurios bus leidžiamos ant serijos tikietų. Tikietai tiktai po 10 centų.
Bus gera muzika ir daug kitų įvairumų.
Kviečia visus,
RENGĖJAI